

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

VI. évfolyam 11. szám * Társadalmi, kulturális és hagyományőrző folyóirat * 1999. november

A LÉLEK LEGYEN JÓ, ÉS ERŐS...

Halottak napja közeledtével egy emléket idézek fel magamban, mint egy üzenetet. Egyszer halottak napján a temetőben jártam. Így örökítették ránk őseink, hogy a Mindszentek estéje és a halottak napja az elhunytaké. A lelkeké. Hiszen róluk úgy lehet már beszélni: - lelkek. A test visszatér a porba, ahonnan vétezt, de a lélek él.

Ott kőszálat a temetőben, a sírokon virágok, az éjszakai fagytól megbarnult krizantémok szomorkodtak és csonkig égett gyertyák meredeztek az ég felé.

Tegnap még ragyogtak a fények, s pompáztak a virágok, - s ma a múlandóság példázataként nincs se pompázatos virág, se lobogó láng. Aki idetették őket, már újra elvegyültek az élet forgatagában. Tegnap még itt álltak szeretteikre emlékezve.

Bandukolok a sírok között, egy egyszerű sírhanthoz érek. Fakereszt. Mellette egy sirdogáló öregasszony. Ráköszönök. Fogadja. Megálllok, kíváncsi vagyok sorsára. Észreveszi, ő maga kezdi mondani:

- Húsz éve, hogy elment. Jó ember volt. Nagyon hiányzik. Ránéz a sírhantra - mintegy bocsánatkérően mondja: - Nem volt pénzem követ állítani, hat gyerek volt, nekik kellett. Letörli könnyeit fehér zsebkendőjével. - De ugye, nem is az a fontos?

- Nem! - válaszolom. Nagyot sóhajt.

- Én is így gondoltam. A gyerekek mondták: Majd ők csináltatnak. Nem akartam elfogadni, hiszen jöttek az unokák, inkább tartásatok rendben - mondtam nekik - az nem kerül pénzbe. Amíg ők bírják ilyen lesz. Én meg azt tanultam: a lélek a fontos, a lélek legyen jó, a lélek legyen erős, akkor a világ is jó lesz és ereje lesz a jóságra. Így van?

- Így van - válaszoltam.

Milyen egyszerű bölcsesség: a lélek legyen jó és erős, és ne feledjük a szeretet virágait. Még szívesen ott álltam volna mellette, de az

idő sürgetett. Elköszöntem. Ő ott maradt, imádkozott, lelke jóságával és erejével.

Ahogy kiléptem a holtak birodalmából, nem hagyott nyugodni a gondolat: Ennek az öregasszonynak honnan van ez a bölcsessége? Mihez kapcsolódik ez a gondolat? Azt hiszem ahhoz a hithez, amit Áprily Lajos egyik versében olvasok (Útravaló): Én Istenem mit vigyek neked? Amikor az öregedő költő búcsúzni készül, nem azt kérdezi: mit hagyok itt? - hanem azt kérdezi: Én Istenem, én mit vigyek neked? - hiszen a halálban nem válunk el, ha Isten felé törekszünk, nála találkozunk.

Az esti szürkületben, a ködös utcán elmosódnak szemem előtt a házak és a fák vonalai, csak a lámpák világitottak, de a lélek szemével látni kezdtem: - a lélek a fontos, legyen jó és erős, és én örökre megőrzöm lelkemben az imádkozó öregasszonynak alakját.

RÉTHY ISTVÁN

NOVEMBERI REQUIEM

Nagy Imre szózat - tankzörejrel, így ébredtem november reggel, negyvenkét éve. A Bakáts utca Dunapartját ágyú uralta... El is vittek, úgy két hét múlva Gimes Miklóshoz Gyorskocsi útra: „NSZK - kém- kény, fasisztának”: Belém nyilalt, hogy fellóbálnak, mert Dávid behúzott a Góliátnak. Túléltem: Istenem! Kívánom légy boldog földi mennyországom.

Hősöknek sirját övezze hála, s legyen a jövő tanulsága: hogy a magyar nép félezzed óta letaposva is megváltott téged „művelt” és gazdag Európa!

Jussos lehetne, talán már végre két krajcár ára elismerésre, nem csak napesti TV-szemétre Míster Sorosék segedelmére... Arra, hogy végre maga lehessen Isten hittél - honszeretben s aranyozzon minden napjára ötvenhat örök glóriája!

'98. November 4.
TÍMÁR MÁTÉ

Önnnek joga van tudni...

MEZŐGAZDASÁGUNK AZ UNIÓ FELÉ

hogya a Hódmezővásárhelyi Megyei Jogú Város Önkormányzata a Hanns Seidel Alapítvány és a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség konferenciát rendezett Az **Európai Integráció és a Magyar Mezőgazdaság** címmel. Zsúfolásig megtelt a Hódmezővásárhelyi patinás Polgármesteri Hivatal díszterme. Igen nagy volt az érdeklődés, nemcsak Csongrád, hanem a Békés megyeiek részéről is. A város polgármestere, Dr. Rapcsák András köszöntője után a Hanns Seidel Alapítvány elnöke, és a Hódmezőgazda RT vezérigazgatója, Egyed Béla rövid beszéddel köszöntötték az érdeklődőket. Az Alapítvány elnöke elmondta, hogy céljuk, és feladatuk, hogy az 1000 éves Magyarországnak az Unióba való bekerülését segítse. Keresztény alapon a demokrácia ápolása, fejlesztése, az európai összefogás segítése az Alapítvány feladata. Egyed Béla vezérigazgató köszöntőjéből érdemes megemlíteni azt a megállapítást, mely szerint a vidéki ember boldogulását a mezőgazdaság szabja meg. Az elmúlt 10 évben jelentősen átalakult a mg szerkezete, a külső és belső piac beszűkült, a termelés színvonala csökkent, drasztikusan csökkent az állatállomány, és állandósult a mezőgazdaságban a tökehiány. Ezek a sajnálatos tények meg is szabják a feladatok irányát, azaz a piacoktatás, a minőség javítása, a fogyasztók bizalmának megszerzése és megtartása.

Kevesebb energiát kell az ellentétekre fordítani, inkább a szövetkezés, egyesülés, szakosodás legyen a rövidtávú cél. Az átalakulás folyamata még tart, és az Európai Unióba való csatlakozás feltételeinek tanulmányozására kell koncentrálni, mondta Egyed Béla vezérigazgató úr. Theo Abenstein a Bajor Tartomány Mezőgazdasági Minisztérium főosztályvezetője részletesen ismertette azt a 35 éves fejlődést, ami a Bajor tartomány mezőgazdaságában történt, az uniós tagságuk alatt. Amikor csatlakoztak az Unióhoz, akkor gazdaságilag igen lent voltak, ma a 2. helyen állnak a résztvevők között. Lényeges eleme volt a fejlődésnek, hogy az ipar és a mezőgazdaság „kéz-a-kézben” fejlődött. Majd kifejtette az Európai Unió integráció lényegét. Vezérgondolatai: Európai összefogás nélkül nincs jövő, az európai politikát az egymás kölcsönös segítése kell, hogy jellemezze. Polgárbarát, demokratikus szervezetnek kell lennie, a tagországok identitását tiszteletben kell tartani, a közös Európa záloga a békés egymás mellett élés, a világgazdaság globalizációja mellett egységbe kell tömörülni. A piacgazdálkodás és hatékony együttműködés alapja, az áruforgalom szabadsága, a szolgáltatások szabadsága, a munkavállalók, letelepedők szabadsága, a tőke szabadsága.

Az előadó véleménye szerint Magyarország mezőgazdaságának fontos feladata, a magas fokú agrárszakember képzés, a

minőségi piacra való termelés, a több lábon álló gazdaságok kialakítása. A mezőgazdaságnak versenyképes struktúrájúnak kell lenni, a kisgazdaságoknak együtt kell működni, mert különben a túlgépesítettségük miatt a költségoptimalizálást nem tudják megvalósítani, ami a versenyképességet csökkenti. Bajorországban az elmúlt 35 év alatt a mg szerkezet igen változatos lett, a 10 hektártól 1000 hektáros gazdaságok alakultak, és ezt a sokoldalú struktúrákat meg is akarják tartani, mert beváltak.

A második előadó Dr. Vajda László az FVM Európai Integrációs Főosztályának vezetője előadásában részletesen ismertette, hogy **mihez, miért, hogyan** is akarunk csatlakozni.

Mihez csatlakozunk? Európai Unió = integráció, ami azt jelenti, hogy a résztvevők közösen döntenek, és összehangolják a termelési, a szellemi, anyagi erőforrást a népesség javára. Közös agrárpolitika közös elemei: 1.) egységes rendszabály a piacpolitikában, azonos garantált ár, azonos vám és exporttámogatás, betű szerint azonos állat és növényegészségügyi intézkedések. 2.) vidékfejlesztésben a

beruházások támogatása, a fiatalgazdák támogatása, az infrastruktúra támogatása, a tevékenységek támogatása. Van helye a nemzeti agrárpolitikának is, amely egyesíti a közösségi és a nemzeti hatáskört (pld, képzés, adózás területén). Elkészült az „Agenda 2000” ami egy intézkedési csomag az Európai uniós tagokra vonatkozóan, ami a közös agrárpolitikai intézkedéseket tartalmazza, 2000-

2006 közötti időszakra, pld támogatott exporttermékek, intervenciók árak, kvóták, stb. Ez azt jelenti, hogy ma tudni lehet, hogy pld. 2002-ben a gabona félék ára mennyi lesz, mennyi lesz a kvóta stb. Nincs kvótája a sertésnek, baromfinak, zöldségnek, gyümölcsnek, bornak, ezeknél a piac szabályoz. Amely ország uniós tag, annak az árja szabadon mehet Madridtól Stockholmig, sem vám, sem más korlátai nincsenek. Az agrár vonatkozású területnek a jogszabályi terjedelme 40 ezer oldal!

Miért csatlakozunk? Részben politikai, biztonsági, földrajzi okai vannak. Érvek: a magyar agrárgazdaságnak stabil háttere lesz az egységes piac, ahol a magyar export termékek megállják a helyüket, a támogatás az unió teljesítőképességétől függ. A kutatás, fejlesztésbe jobban be tudunk kapcsolódni.

Hogyan csatlakozunk? A csatlakozási tárgyalások 98. márciusban kezdődtek, jelenleg az I. szakaszuk vége. a pozíciós tárgyalások most kezdődnek, 2000-ben évvége felé a tárgyalások befejeződnek, a csatlakozási jegyzőkönyvek, parlamenti döntések, és népszavazás következik.

Tennivalók: a Kormány tárgyal az Unióval, a jogharmonizáció. a kvóta alkuk haladjanak. A helyi szinten mindenki, aki érintett kezdje a felkészülést, az uniós tagságra. A napi gondokon túl, TANULNI KELL! GONDOLKODNI KELL, hogy fog kinézni az „én gazdaságom” milyenek a piaci lehetőségeim, stb. Sokat kell azért tenni, hogy megállhassuk a helyünket! Az FVM segítségként kiadott egy „füzetcsoomagot”, az önkormányzatok már megkapták, de be lehet szerezni bárkinek. Ez egy rövidített anyag, az uniós tagság jogi szabályaira, hiszen a teljes körű 40 ezer oldal jogi anyag csak a jogi szakemberek számára átlátható.

Nagy tapssal ért véget a tájékoztató előadás, nagyon sok hasznos információ birtokába jutottak a résztvevők.

CSÁSZÁRNÉ GYURICZA ÉVA

TERVEZÉSTŐL A KULCSÁTADÁSJG!

Az ÉPFE-

építőipari-szakipari-vállalkozás

Közületeknek, magán személyeknek teljes körű építőipari munkák végzését vállalja garanciával.

Telefon: 06-20-9-367-514 vagy
06-60-610-180. FAX: 06-66-386-896.

SPORT

Állandósult a mélyrepülés a fociban

Úgy látszik az elmúlt évek sportsikereitől el kell búcsúznunk. Valóság lett a népi bölcsesség: „Egyszer hopp, máskor kopp.“

A szezonvég boldogsága után mikor mindkét egyesületünk előre lépett egy osztállyal, melyet mi szurkolók nagy büszkeséggel és megnyugvással fogadtunk. Most a szigorú böjt következett be. Igaz, tudjuk, hogy az NB-s osztályok már nem megyei szintek. Azonban a Barátság is, meg a Gyoma FC eddig nem szerzett örömet a sikerekhez szokott szurkolóknak. Mindkét csapat utolsó előtti. Mindkettő csak egy győzelmet szerzett a 11 mérkőzésen. A gólarány is csapnivaló: Barátság 5:10, Gyoma 12:34. Mindketten a megszerezhető 33 pontnak csupán 15%-át gyűjtötte be. Most érezzük, hogy mit jelentett a csapat széthullása a Barátság-nál. Sajnos az edző-csere kevésnek bizonyult a csorba kiköszörüléséhez. Fortuna hűtlensége nem változtat a tényeken: a kapufatalálat nem gól! Íme a krónika:

Szeptember 27. Barátság - Hatvan 0:2. Mindkét gól oka a könnyelműen elvesztett játék volt.

A tizenötödik percben már két kapufával „dicsekedhetünk“. III. Mélykút - Gyoma 7:0

Október 3. Kalocsa Barátság 1:0. A tizenegyes döntötte el a mérkőzést.

NB. III. Gyoma - Csongrád 0:3

Október 10. Gyula - Barátság 1:0. A csatársor tehetetlensége okozta a vereséget. Hogy csak egy gólt kaptunk a védelem dicsérete!

NB. III. Gyoma - Kerekegyháza 1:1

Október 17. Barátság - Kiskunfélegyháza 0:1 Az ötödik meccs, hogy nem lőttünk gólt! A nyolcvanadik percben kaptuk a gólt. Sok lehetőség kimaradt. Bócsik kiállítása újabb gondot jelentett.

A távozó Turcsek edző utódjának sok sikert kíván!

NB III. Martfű - Gyoma 3:3.

Hol vannak az elmúlt évek sikerei? Ki tud majd gólt rúgni?

MÁRTON GÁBOR

ARANYESŐ AZ ATLÉTIKAI VIADALON

Október 1-én Békéscsabán rendezték meg az AGROKER Kupa Országos Minősítő Atlétikai Verseny megyei döntőjét.

A viadalon Békés megyéből több mint 800 diák vett részt, akik 24 egyesületből érkeztek. Gyomaendrődről a Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola vett részt 42 tanulóval. A diákok kitűnően szerepeltek: **5 arany, 6 ezüst, és 8 bronzérmes szereztek.**

A győztesek:

Varga Tibor 60 m.

Férfi csapat 60 m.

Tóth Nikoletta 1,500 m.

Braun Mihály kislabda dobás 40 m

Makár Tamás távolugrás 518 cm

Az összetett versenyben iskolánk csapata az éremtáblázaton - néhány sportiskolát megelőzve! - a második helyen végzett!

Felkészítő: VASZKÁN GÁBOR testnevelő tanár

KÖZÖSSÉGI HÁZ NOVEMBER HAVI PROGRAMJA

- 5-én 18 órakor Színházi előadás a budapesti Napszínház közreműködésével.
Az előadás címe: „Komédia az asszonyokról, akik...“
Belépő: I. helyár 500.-
II. helyár 400.-
Előadás előtt két órával egységesen 600.-
Jegy vásárolható a Közösségi Házban szeptember 28-tól. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!
- 8-án 18 órától Magyar Kereszténydemokrata Szövetség helyi szervezetének ülése
- 10-én 17 órától Cukorbeteg Klubja
- 13-án 18 órától Gazdakör vacsorája
- 27-én 18 órától Magányosok Klubja Batyus-bál

A rendszeresen összejöveteleket tartó csoportok a szokott időben tartják összejöveteleiket.

A programokkal kapcsolatban érdeklődni lehet a Közösségi Házban személyesen, vagy telefonon. Tel.:66-386-917.

Jótekonysági iskolai vacsora

Október 16-án a Szent Gellért Katolikus Általános iskola Szülői Munkaközössége nagy sikerű rendezvényt, vacsorával egybekötött jótekonysági bált szervezett az iskola javára. Zsúfolásig megtelt a Katona József Művelődési Ház bálterme. A Rumba Táncegyüttes bemutatta szalon tánctudását, melyben az iskola néhány tanulója is részt vett, majd jó hangulatban, élő zene mellett táncolt a nagydíjnyertes. Éjfél előtti több mint egy órán át tartott a tombola sorsolás, az ifjú igazgató és az iskola nevelői segítségével.

Az iskola igazgatója és tantestülete tisztelettel megköszöni a szülőknek az áldozatkész munkájukat, amivel hozzájárultak az iskolai oktatás fejlesztéséhez: a bevételt a könyvtár és szertárak fejlesztésére fordítjuk.

Kisiskolások korrepetálását, versenyre felkészítését vállalom a megszokott otthoni környezetben is. Tanulási problémákkal küzdő gyermekeknek folyamatosan segítek. Speciális fejlesztés. Sok-sok türelem.

Tel.: 285-719

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelvvel billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Tímár Máté

CSERNUS MIHÁLY APÁTPLÉBÁNOS

Csanádapáca 1888 - Székesfehérvár 1972.

Csernus apát apai nagyszülei: Csernus Gáspár, földbirtokos és Samu Anna rk. A nagyapa bíró volt, sokat áldozott Apácaért.

Anyai nagyapja: Varga Mihály, asztalos, meggyőződéses kommunista, aki Horthy idején a csendőrség elől Orosházára menekült.

A plébános szülei: Csernus Gáspár, hentes és kocsmáros, és Varga Katalin, kiknek házasságából hat gyermek született: Mihály, Ferenc, Anna, János, Gáspár, Károly.

A keresztlevét szerint Csernus István Mihály rk. vallású, törvényes gyermek, apja rk. anyja ág. ev. vallású. Keresztszülei: Gortva István és Steinbeck Rozál. Keresztelte: Kiss István segédlelkész, 1888. szeptember 20. napján. született és 1888. szeptember 23-án kereszttetett.

Gyermekkorát és elemi iskoláit Csanádapácán töltötte. Szorgalmas, igyekvő, határozott, okos tanuló volt. Gimnáziumba Nagyváradra a Szt. József intézetbe iratkozott és ott is érettségizett kitüntetéssel. Lakóhelye plébánosa ajánlotta a „...hitbuzgó, okos, szép jövő előtt álló” fiatal Széchenyi Miklós nagyváradi püspök kegyeibe.

Már kispap korában felfigyeltek rá, amikor a püspök ünnepségén a Te Deumot énekelte.

1911-ben szentelték pappá. Első miséjét szülőhelyén mutatta be. Káplánként Szilágysomlyón, Békéscsabán (kétnyelvű káplán-

ként), volt, majd katonapap s világháborúban, később Orosházán, Gyulán, ahol a plébánián együtt tevékenykedik báró Apor Vilmosmal, akiről mint tudjuk; Győri püspökként vértanúhalált halt.

1916-tól Debrecenben volt, ahol megszervezte és irányította a Zita Árvaházat, ahol 30 hősi halott árváiról gondoskodott. Minden munkahelyén eredményes és kemény munkát végzett a lelki gondozás, erkölcsi nevelés és műveltség terén. Debrecenben a kommuné idején halálra ítélték, de a vasgyári munkások kiszabadították.

1920-ban Battonya és környékének nemzetgyűlési képviselője. Ám a következő választásokon Horthy sógora ütötte el a képviselőségtől.

Endrődön előbb káplánként, majd Schiefner Ede plébános után ő töltötte be a „nagyváradi egyházmegye gyöngyszemének” irányítását. Fáradhatatlanul dolgozott. Megszervezte a Szent Imre Polgári Iskolát, melynek első vezetőjévé Koczás Sándort tette. Erre az időre esik Móra Ferenc ásatása Lyukashalomnál. A polgári létesítéséhez 8 vagon búzát adományozott a fiatal plébános. Gróf Kléberberg Kuno kultúrpolitikájához lelkesen csatlakozott. A tanyavilágot teleszórta korszerű iskolákkal: Varjas, Nagylapos, Kocsorhegy, Déspáskom, Öregszőlő, Kertek, Ugar, Polyákhalom, Pogánysor, Tanítótelep térségében. A maga korában modern tomatert létesített a belterületen. Mint az egyházi iskolaszék elnöke kiváló testületet hozott létre. Vasakarattal vezetett. Ebből kellemetlenségek is adódtak. Főleg a tehetséges és tehetős Kovács család helyezkedett szembe vele.

1924-ben a falu szegényeinek otthont biztosított a Szent Antal Szegényház útján. Nagy és sok segítséget ad a már működő Szegényház lakói részére. Sikeresen mozgósítja Endrőd módosabb részét a szegények és elesettek segítésére. A karácsonyi ajándékozás hagyományát ő teremtette meg, ilyenkor élelmiszert, ruhát, pénzt osztottak.

1930-ban a Népház (Kultúrpalota) megálmodása és megépítése következett, majd Koczás Sándor igazgatóval megszervezték a Népművelődési estéket.

A kommunizmus eszméinek lokalizálására megszervezi a Mirhói Munkásothont, a Népszövetségi Kört. Létrehozza a Mezőgazdasági Részvénytársaságot. Az ipari iskolához 2-2 újabb tantermet létesít. Páskomon Gazdakört, Ugaron Szent Imre Kört teremt. Országgyűlési kapcsolatait felhasználva Kondorosra kövesutat létesít.

1930-ban irányítása mellett, jeles endrődi pedagógusok közreműködésével (Bencze Sándor, Kovács Mátyás, Palotai Ferenc, Orbók József, Koczás Sándor) összeállította Endrőd történetét.

1934-ben elindítja a Hármaskörös Hitbuzgalmi folyóiratot, mely 10 éven át működik eredményesen, melyből még ma is tanulhatunk. (Lapunk a korábbi években rendszeresen közölt az újságból.) Cikkeiben, de prédikációiban is a keresztény hitvilág életszemléletét tanította, s ennek kialakításán fáradozott. Kiváló szónok volt.

Baráti szálak fűzték Imrédy Béla miniszterelnökhöz, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszterhez, és a kezdeti ellenszenv után még Rózsahegyi Kálmánhoz is. Az idősebbek, még emlegetik, hogy a vadászatra meghívott minisztert hogyan vette rá a Gyomára futó betonút építésére. De azt sem felejtik el, hogy Rózsahegyiék a szömyű sorstól, talán a haláltól mentette meg a „hamisított” keresztlevéllal.

Apáczai István néven egyházi és világi énekeket, zenét szerzett, melyek közül a legismertebbek:

„Könnyes szemekkel vándoroltam, Tehozzád, örök Irgalom”

„Mikor eszembe jutsz, mintha tavasz volna...”

„Rózsabokor alján felcsendül a nóta...”

Zeneszerzésben és verselésben méltó társa volt Újházi Miklós főkántor. (megérdemelnének egy márványtáblát templomunk falán!) Összesen félszáz ének maradt utána.

1935-ben tragikus esemény színhelye volt Endrőd, amikor a csendőrsortúz kilenc halált és 30 körüli sebesülést okozott. Sok nemes cselekedete dacára a másként gondolkodók belekeverték a csendőrsortúz eseményeibe.

1945-ben a kommunista vezetők letartóztatták, megkínózták, perbe fogták. Csak Rózsahegyi Kálmán vallomása tudta megakadályozni az életfogytiglani ítéletet. Viszont az akkori vezetők örökre kitiltották Endrőd községből. A tárgyaláson még védőügyvédje sem akadt.

Debrecen melletti Derecskére került, ahol sokat tett a lakosságért, 1947-ben Mindszenti debreceni tevékenységét jelentősen segítette. Az ötvenes évek elején egyik szemét elvesztette, majd agyvérzés is érte.

1972-ben Székesfehérvárra került a papi szeretetotthonba, nem sokkal utána agyvérzés érte s meghalt.

Csanádapácán a templomban ravatalozva búcsúztatták, s vitték a családi sírboltba, Endrődről külön autóbusszal vitte a gyászoló híveket. Legyen áldott az Ő neve, legyen áldott emléke.

Köszönjük, amit Endrődért tett!

Márton Gábor

ÉVFORDULÓK NAPTÁRA

1999. AZ IDŐSEK NEMZETKÖZI ÉVE

November 2. HALOTTAK NAPJA

November 2. 1902. Felsőrácegepuszta. **ILLYÉS GYULA** (1933. április 15. Budapest) Író, költő, műfordító, szerkesztő. Írói és költői munkásságára nagy hatással volt történelmi múltunk, a kétkezi munka, a teemtő hatalom élménye. Verses kötetek: Nehéz föld, Sarjúrendek. A Puszták népe c. regénye szociográfiai munka, melyben a földművelő népréteg lelkületét ábrázolja. További munkái: Megy az eke, Hunok Párizsban, Ozorai példa, Dózsa György. Még az elnyomatás éveiben született hatalmas, ódai magasságokba szárnyaló költeménye, amit azóta sok nyelvre lefordítottak: Egy mondat a zsarnokságról.

November 3. A MAGYAR TUDOMÁNY NAPJA

November 4. AZ EMLÉKEZÉS NAPJA

November 4. AZ ÁLLATOK VILÁGNAPJA

November 7. 1810. Gyula. **ERKEL FERENC** (1893. június 15. Budapest) Zeneszerző, karmester, zongoraművész, zenepedagógus. 1844-ben komponálta a HIMNUSZ zenéjét (Kölcsey Ferenc versére), majd 1850-es években a Bánk bán operát Egressy Béni szövegkönyvére. A szerző vezényletével 1861. március 9-én mutatták be a Nemzeti Színházban a Hunyadi László c. operáját. Az ünnepi nyitány 1887. szeptember 23-án a Nemzeti Színház félszázados ünnepén hangzott fel. Erkel Ferenc volt a magyar nemzeti opera megteremtője.

November 11. 1791. Kecskemét. **KATONA JÓZSEF** (1831. április 16. Kecskemét) Drámaíró. Művei közül a történelmi drámák jelentősek. Pl. István a magyarok első királya, melyben Istvánt a megbékélést kereső uralkodónak mutatja be. Fő műve a: Bánk bán, melyben számos történelmi forrást is felhasznál. Abban a korban kevesen olvasták, s így csupán 1858 óta lelkesedik érte a közönség. Az Erkel Ferenc által megzenésített és Egressy Béni szövegkönyvére írt opera népszerűbb lett.

November 17. 1773. Debrecen **CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY** (1805. január 28. Debrecen) Költő, író, műfordító. A magyar hagyományokra, de a nyugat-európai, valamint a keleti irodalmi formák és stílári vívmányaira támaszkodva újjá teremtette a magyar költészetet. Ismertebb versei: Hajnal hasad, A pártütő, Az álom, Lilla, A reményhez, Az éj és a csillagok, A tihanyi echóhoz, Szerelmedal a csikóbőrös kulacshoz. Vígeposza a Dorottya, melyben a vidéki életet s annak fonákját mutatja be.

November 17. FÜSTMENTES NAP

November 20. IFJÚ ZENEBARÁTOK VILÁGNAPJA

November 22. A MAGYAR KÖZOKTATÁS NAPJA

November 22. 1877. Érdmindszent, **ADY ENDRE** (1919. január 27. Budapest) Költő, publicista. Költészetére nagy hatással voltak a hazai közélet zűrzavaros eseményei, a politikai és szociális kérdések. Nemzeti történelmünk sorstragédiáit öntötte versbe „Dózsa György koronája“, „Csák Máté földjén“ c. versei. Költészetében fölkelhet a nyárspolgári életforma kritikája. Magányosságát mi sem fejezi ki jobban, mint a „Szeretném, ha szeretnének“ c. költeménye. A halál gondolata, a magányosság, az Isten keresés jelenik meg verseiben. (Az Úr érkezése, Menekülés az Úrhoz, Álom az Isten) Kora kevéssé értette meg, és kispolgári, dekadenciával illette. A XX. század magyar költészetének egyik legnagyobb alakja.

November 23. 1821. Bálványos Váralja **BARTALUS ISTVÁN** (1899. február 9. Budapest) Zenetörténész, népzene-kutató, zenekritikus, tanár, író. Az 1860-as években a hazai és ausztriai könyvtárakban, kolostorokban magyar zenetörténeti forrás-kutatást végzett. Ezt követően számos zenepedagógiai művet, módszertani kiadványt és tanulmányt jelentetett meg. Népzene-kutatási munkái, elvi és elméleti írásai úttörő jelentőségűek. Munkái: A magyar egyházak szertartásos énekei a XVI. és a XVII. században, Adalék a magyar zene történelméhez, Régi húros hangszereink, A magyar palotás zene és népdalok, stb.

November 26. 1883. Szekszárd. **BABITS MIHÁLY** (1941. augusztus 4. Budapest) Író, irodalomtörténész, szerkesztő, műfordító. Legismertebb társadalmi regénye a Halál fia, mely önéletrajzi indíttatású. Sérülékeny költői lélek volt, ugyanakkor féltette a líra hanyatlását. Művei: Kártyavár, novelláskötete a Torony árnyéka. Verses kötetei: Levelek Írisz koszorújából, Nyugalanság völgye, Versenyt az esztendőkkel. A Nyugat c. irodalmi folyóirat szerkesztője. Műfordításai közül meg kell említeni: Dante Isteni színjátékát, Shakespeare Vihar-át Szophoklész: Odiszus királyát. stb. Nyelvi gazdagsága, versei cizelláltsága is mutatja nyelvművészetét. Irodalomtörténeti munkája: A Magyar Irodalom Története. A magyar irodalom hallhatatlanjai közé tartozik.

November 26. 1862. Pest. **STEIN AURÉL** (1943. október 26. Kabul) Szociográfus, régész, orientalista, Ázsia-kutató. 1883-ban bölcsészdoktori oklevelet szerzett. Belső Ázsiába három ízben vezetett expedíciót. Pakisztánban. Délnyugat Ázsiában kutatott. 1910-ben, Cambridge-ben díszdoktorrá választották. 4754 kötetből álló könyvtárát a Magyar Tudományos Akadémiának ajándékozta.

November 27. VÉRADÓK NAPJA

November 30. 1867. Koponál. **VASZARI JÁNOS** (1939. április 19. Budapest) Festő. Székely Bertalan és Greguss János tanítvány volt. Münchenben, Párizsban tanult. Járt Olaszországban, Spanyolországban is. A századforduló szociális mondanivalójú képeket festett, majd expresszionista víziókat. Franciás könnyedségű, szellemes stílusa gyakran változott. Később a fauvizmus hatásai ismerhetők fel képein. A KÚT egyik megalapítója, mint főiskolai tanár az avantgárd törekvéseit támogatta. A Magyar Nemzeti Galéria 1961-ben rendezett alkotásából emlékkiállítás.

MINDENT EGY HELYEN,
A PIKTOR BOLTBAN!Gyomaendrőd, Fő út 204.
(Telefon: 66/386-611)

Kaphatók:

- Festékek, lakkok, ecsetek,
 - szerszámok, csavarok, szegek,
 - ragasztók, zárok, vasalások, és linóleumok
- PADLÓ BURKOLÓ LAPOK MINTA UTÁN, HOZZÁ
BAGASZTÓK FUGÁZÓ ALUZZAT KIEGÉSZÍTŐ

Az ablak
teszi

a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETEKRE IS.5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Katolikus oldal

NOVEMBER HÓNAP ÜNNEPEI

1. Hétfő: Mindenszentek
2. Kedd: Halottak napja
4. Csütörtök: Borromeo Szent Károly püspök
5. Péntek: Szent Imre herceg
9. Kedd: A Lateráni Bazilika felszentelése
10. Szerda: Nagy Szent Leó pápa és egyháztanító
11. Csütörtök: Toursi Szent Márton püspök
12. Péntek: Szent Jozafát püspök és vértanú
19. Péntek: Árpád-Házi Szent Erzsébet
21. Vasárnap: Krisztus Király
22. Hétfő: Szent Cecília szűz és vértanú
24. Szerda: Szent Dunc-Lac András áldozópap és társai vértanúk
28. Vasárnap: Advent I. Vasárnapja
30. Kedd: Szent András Apostol

Mindennap imádkozzuk az Úr imádságát, a Miatyánkot. Hogy jobban megértsük, folytatjuk a Miatyánk magyarzatát, a Katolikus Egyház Katekizmusából:

IV. „Mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma“

„Add meg nekünk!” Milyen szép a gyermekek bizalma, akik mindent Atyjuktól várnak. „aki fölkelti napját jókra is, gonoszokra is, esőt ad igazaknak is, bűnösöknek is” (Mt 5,45), és megadja minden élonek „a maga életét kellő időben” (Zsolt 104,27). Jézus tanítja nekünk ezt a kérést, mely valójában dicsőíti Atyánkat, mert elismeri, „hogy ő az egyedül jó minden jóság léle”.

„Add meg nekünk!” Ez a kifejezés is a szövetségre utal. Mi az övé vagyunk. ő a miénk, értünk van. Ez a „mi” (minekünk) elismeri őt, mint minden ember Atyját és mi őt minden emberért kérjük gondjaikban, szenvedéseikben szolidárisan.

„Kenyerünket”. Az Atya, aki az életet adja nekünk, nem tudná nem megadni az élethez szükséges eledelt, minden „megfelelő” jót, anyagit és lelkit?! A hegyi beszédben Jézus hangsúlyozza a gyermeki bizalmat, amely együttműködik Atyánk gondviselésével. Egyáltalán nem a semmittevésre indít, hanem meg akar bennünket szabadítani az állandó nyugtalanságtól és aggodalomtól. Isten gyermekeinek ez a gyermeki ráhagyatkozása:

Azoknak, akik Isten országát és annak igazságát keresik, megígéri, hogy mindent megad ráadásképpen. Valójában minden Istenhez tartozik, és annak, aki Istent birtokolja, semmi sem hiányzik, ha ő maga nem hiányzik Istennek.

Am azok jelenléte, akiknek nincs kenyérük, ennek a kérésnek egy másik mélységét is kinyilatkoztatja. Az éhség drámája a világban felszólítja a keresztényeket, akik igazságban imádkoznak, a tényleges felelősségre testvéreik iránt, mind az egyéni magatartásban, mind az emberi családdal való szolidaritásban. Az Úr imádságának ezt a kérését nem szabad elválasztani a szegény Lázárról és az utolsó itéletéről szóló példabeszédektől.

Mint a kovásznak a tésztát, úgy kell átjárnia Isten országát újdonságának a földet Krisztus Lelke által. Meg kell nyilvánulnia az igazságosság megteremtésében, a személyes és társadalmi, gazdasági és nemzetközi kapcsolatokban, soha nem feledve, hogy nem létezik igazságos rendszer emberek nélkül, akik igazság akarnak lenni.

A „mi” kenyérünkről van szó, kenyérről, amely többeké. A nyolc boldogságban említett szegénység a megosztás erénye. Arra hív fel, hogy közzöljük, osszuk meg anyagi és lelki javainkat, nem kényszerből, hanem szeretetből, hogy egyesek bősége orvosolja mások inségét.

Betlehemezés. Régi hagyományt újítunk fel. A gyermekek házi betlehemes játékot tartanak előzetes meghívás alapján, az adventi időben. Kérjük, hogy akik szívesen látják otthonukban a betlehemező fiatalokat, gyerekeket, legkésőbb advent 1. vasárnapjáig (november 28.) jelezzék a plébánián. A betlehemezés kb. 10 perces.

Hittanosok! Várjuk jelentkezéteket a szerepléshez, vegyetek részt a betlehemes játékokban! Várunk benneteket az endrődi templomban, november 7-én, vasárnap, a 8 órai szentmise után.

NOVEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnapokon: 8-kor, és este 5órákor, hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

november 14-én, és 28-án, vasárnap fél 12-kor.

Hunva

Vasárnapokon: délelőtt 10-kor. Hétköznapokon: kedden, csütörtökön és szombaton este 5-kor, valamint elsőpéntekenként is, este 5-kor. A szombat esti mise előesti mise, így érvényes vasárnapra.

Gyoma

Vasárnapokon 10-kor, hétköznapokon 16 órákor.

November 6-án, szombaton délelőtt 10 órákor Endrődön búcsú, Szurovecz Vince esperes úr ezüstmiséjével.

„Imádkozzál és dolgozzál”. „Úgy imádkoztatok, mintha minden Istenen múlna, és úgy dolgoztatok, mintha minden rajtatok múlna”. Megtéve munkánkat, az eledel mégiscsak Atyánk ajándéka marad. Jó kérni tőle. hálát adva neki érte. Ez a keresztény család asztali áldásának az értelme.

Ez a kérés és a felelősség, amelyet a kérés magával hoz, érvényes még egy másik fajta éhségre is, amelytől az emberek elpusztulnak: „Nem csak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely Isten ajkáról származik” (Mt 4,4), vagyis igéjéből és lehetetéből. A keresztényeknek latba kell vetniük minden erejüket, hogy „hirdessék az evangéliumot a szegényeknek”. Van olyan éhség is a földön, amely „nem éhség a kenyérré és nem szomjazás a vízre, hanem az Úr szavának hallgatására” (Am 8,11). Ezért ennek a negyedik kérdésnek a sajátosan keresztény értelme az élet kenyérére vonatkozik: Isten igéjére, amelyet az Eucharisztiaiban veszünk magunkhoz.

„Ma”. Ez a szó a bizalom szava. Az Úr tanítja nekünk, mert a mi elbizakodottságunk nem találta volna ki. Mivel főleg az ő igéjéről és Fiának Testéről van szó, ez a „mai” nemcsak a mi halállal megjelölt időnk egy része, hanem Isten „mai napja”.

Ha te minden nap magadhoz veszed a kenyeret, számodra minden nap ezzé a „mai nappá” válik. Ha Krisztus a tiéd a mai napon, akkor minden nap feltámad a te számodra. Hogyan lehetséges ez? „Fiam vagy te, én ma szültelek téged” (Zsolt 2,7). Ma, vagyis amikor Krisztus feltámad.

„Mindennapi”. Ez az „epizsuosz” szó csak itt fordul elő az újszövetségben. Időbeli értelemben véve ez a szó tanítási szándékkal megegyezően megismétli a „ma” szót, hogy megerősítsen minket a „fenntartás nélküli” bizalomban. Minőségi értelemben mindazt, ami a létezéshez elengedhetetlen. Szó szerint (epizsuosz=természetfeletti) közvetlenül az élet kenyérét, Krisztus Testét jelenti, „a hallhatatlanság orvosságát”, amely nélkül nincs meg az élet bennünk. Végül, az előbbiek kapcsolódva a mennyei értelem nyilvánvaló: „ez a nap” az Úr napja, az ország lakomájáé, amelyet elővételezünk az Eucharisztiaiban, amely már az eljövendő ország előíze. Ezért illő „minden nap” ünnepelni az Eucharisztia liturgiáját.

Az Eucharisztia a mi mindennapi kenyérünk. Ennek az isteni eledelnek sajátos hatása az egyesítő erő: ez egyesít minket az Údvözítő testével és minket az ő tagjaivá tesz, hogy azzá legyünk, amit befogadunk (...). Ez a mindennapi kenyér jelenti még az olvasmányokat is, amelyeket naponta hallgatok az egyházban, a himnuszokat, amelyeket énekelek és amelyeket ti énekeltek. Mindez szükséges a mi zárandoklásunkhoz.

A mennyei Atya biztat bennünket, hogy mint a menny gyermekei, kérjük a mennyei Kenyeret, Krisztus „maga a kenyér, akit a tűzben elvettek, testben megkelt, szenvedésben megdagasztottak, a szív kemencéjében megsütöttek, az Egyházban eltettek tartalékba, majd az oltárookra helyezték és mindennap kiosztják a híveknek, mint mennyei eledelt”.

Az oldalt szerkesztette: Iványi László plébános

Fiatalok! Jöjjetek minden péntek este 7 órára az endrődi plébániára, a biblia-közösség összejöveteleire.

7. 8. Osztályos hittanosok hitoktatása a Rózsahegyi Kálmán Iskolában pénteken a 6. Órában! Várunk benneteket!

ADATOK A GYOMAI REFORMÁTUS GYÜLEKEZET LELKÉSZEIRŐL (1900 - 1945)

A huszadik század első negyedének gyülekezet-történeti szempontból is meghatározó, kiemelkedő egyénisége volt a gyomai és megyebeli egyház - és közelet tevékeny szereplője **HARSÁNYI PÁL**, aki Türkeven született 1881-ben. A gimnáziumot 1898-ban fejezte be Szarvason, majd a debreceni teológiai tanulmányait 1902-ben abszolválta, amikor is „köztanító” lett, (publicus praeceptor-teológus tanulmányai végeztével 1-2 évet eltöltött az anyakollégiumban, vagy másutt is, mint az alsóbb osztályok tanítója). Gimnáziumi segédtanárság következett s 1903-ban a kollégium seniora (kollégiumi ifjúsági tisztségviselő), miután a lipcsei egyetemet is megjárta. 1905-ben Olcsvaapáti, 1907-ben gyomai lelkipásztor. Tehetséges, széles látókörű lelkész volt. Sok nemzedéken át volt lelkipásztori-un. „ároni” családból származott, egészen első ismert őseig, Harsányi Istvánig visszamenően, aki 1674 évi pozsonyi vérsztörvényszék ítélete után nápolyi gályarabságot szenvedett. Neki magának is nyolc fiú testvére működött lelkési pályán. Az I. világháborúban a szerbiai harctéren teljesített szolgálatot. Kítüntették a koronás arany érdemkereszttel, a vitéségi érem szalagján. Élénk irodalmi tevékenységet is folytatott, kilenc önálló kötete jelent meg, szerkesztő tulajdonosa volt a Gyomai Újságnak, tagja a vármegyei törvényhatósági és közigazgatási bizottságoknak, a községi képviselő-testületnek, elnöke a gyomai Levente Egyesületnek, s alelnöke a gyomai Úri Kaszinónak. Forrásmunka; „A gyomai református egyház története” Mezőtúr 1914. Neje: Teleky Janka, gyermekei: Janka, Katalin, Márta, Margit. Mint lelkipásztor, a presbitérium elnöke nagy buzgósággal igyekezett 1920-ban a romokat eltakarítani. Kijavíttatta „az oláhok által okozott károkat”. Az elvitt „Garzó harang” helyett 1922-ben egy 17,87 q-ás (súlyú) harangot állíttatott be, melyet pár év múlva a két középső harang követett. Visszaállítatja az orgonahomlokzatról szintén elhurcolt sípokat is. Az ő idejében épült az egyházi és a két lelkési földre tanyaépület. Gyoma 1922-1930 között - az ő esperessége idején - Békés-Bánáti Református Egyházmegye központja lett. 1930-ban megválasztott gyulai lelkipásztor lett s fájó szívvel búcsúzott Gyomától, a gyomai hívek szintén őtől. Szabó József főbíró úrnak - a község köztisztviselőiben álló húsz éven át volt főbírájának írta - leveleiben; 1938 január, március - „Soha nem fogok én elszakadni Gyomától...” Gyakorta száll az én lelkem Gyomára...” Esperessége idején, de már Gyulán lett felsőházi tag, de nem mint egyházi méltóság, hanem mint pártember. 1922-től a budapesti III-ik, 1928-tól a IV-ik, 1939-től az V-ik zsinatnak (közben konventnek) tagja. Szenvédélyesen érdekelte a közelet, nagyon sokat utazott. Szeretetteljes, jóakarátú, segítőkész ember volt, ám személyében a lelkész és a politikus elfoglaltsága nem mindig sikeresen egészítette ki egymást. Különösen érezte ez hatását már Gyulán töltött szolgálati idejében. Ebben a szerepben nem állott egyedül a kor református lelkési karában.

DOMBY BÉLA lelkipásztor az iskolaszék elnöke, közszeretetet kiérdemlő munkássága után a gyülekezet tagjainak sajnálkozása mellett az 1917 évben Jászberénybe utazott. Utóda **RÉPÁS PÁL** faddi lelkész lett, aki Harsányi Pál esperes úr távozása után elfoglalta az elnöki széket. 1930-ban 6.000 pengő költséggel a templom tetőzetét megújíttatta s az úrasztali régi terítőt is, majd 1938 elején csere útján Körösladányba távozott.

GYÖKÖSSY DÁNIEL csere útján jött Körösladányból 1938. január 23-án foglalta el lelkipásztori állását. Úgy a lelkési, mint iskolaszék-elnöki működésével a hívek szeretetét kiérdemelte. Harsányi Pál esperes úr „hivatali utóda” **TIBA ANDRÁS** lett, aki mint addigi segédlelkész nyerte el e tisztséget. Ő mint iskolaszék elnöke működött 1935-ben bekövetkezett tragikus haláláig. A szórvány Endrőd-Csejt- s a tanyavilág lelkésze volt. Különösen a „köznép” szerette, nagy részvét mellett temették szülőhelyén.

A gyomai egyház az anyagiak mellett mindig nagy súlyt helyezett a lelkekre is. Bizonyossága ennek az, hogy már 1858 évi augusztus 30-án tartott presbiteri gyűlésen elrendelte a vasárnapi iskola tartását és mint ilyen úttörő első volt az egész országban. 1937-ben önálló külterületi segédlelkész állíttatott be. „Gyoma református népe nagyobb részben hitbuzgó, egyházszerető és minden jóért lelkesedni tudó tagokból áll és mint ilyen határozottan építő gyülekezetnek nevezhető” (Canonica visitatio 1938.).

Már 1923-ban önálló vallástanító lelkipásztort állíttatott be **PALOTÁS ISTVÁN** addigi segédlelkész személyében, aki nagy buzgósággal és hozzáértéssel tölti be tisztségét. 1935-ben Tiba András utódként meghívás útján megválasztott utódja **BAY JÓZSEF** 1936. februárban vette át az egyházi elnökséget. Gyulaváriban született 1891-ben (Bay Zoltán Nobel-díjas fizikus fivére), középiskoláját Hódmezővásárhelyen, teológiai tanulmányait Debrecenben végezte, ahol 1915-ben kapott oklevelet. Egy évig káplán, majd vallástanár Nagyszalontán. 1916-ban hadbavonult, a „Vöröskereszt” kórházban teljesített szolgálatot. 1918-ban leszerelt. 1935-ig zsadányi lelkipásztor. 1936-ban egyházmegyei tanácsbíró, lelkési főjegyző, esperes helyettes. Neje: Jánosi Rózsa, gyermekei: Zoltán, Rózsa.

Lelkészsége alatt készült el az új iskolaépület Besenyszegen (Gyoma belter.-i része), az 50 éves központi iskolaépület hatodik terme, valamint teljes felújítása. Az endrődi-csejti fiókegyházak önálló adókövetési joggal ruháztattak fel és missziói segédlelkészt kaptak. Találatot akkor itt 600 lélek (1938). A gyomai anyaegyház 8,800 lélek (1940). Közéleti tevékenysége igen széleskörű volt, különösen számos területen működtek együtt Papp Zsigmond gazdálkodó, presbiterral. Mint Bay József írja: „...összes terveinket megbeszéltük leg-hűségesebb barátommal P.Zs.-al, az egyház és a község fejlesztése érdekében. Átvettük a Hitelszövetkezet vezetését és szociális programokat dolgoztunk ki a lakosság és főleg a fiatalok otthonépítése érdekében, kölcsönrel támogatva őket. 1938-ban hozzákezdünk a templom, s azt körülölelő kert, öreg temető rendbehozatalához. Hangyaszövetkezetet alapítottunk az árak leszorítására, Hombárszövetkezetet a termények legmagasabb áron való átvételére. Ahol P.Zs. volt elnök én ott alelnök s fordítva. Mindenütt teljesen önzetlenül szolgáltunk, fizetést el nem fogadtunk.” Ez utóbbit, nem tudom, manapság elhiszik-e? Hálát adok Istennek, hogy ismerhettem őket, hogy részletetett emberi nagyságukból, s különösen azért, mert konfirmációkor Bay József nagytiszteltető úr kezeiből vehettem magamhoz a Szent Jegyeket.

Adjatok nekik szeretetet!

Ebben az évben sokszor lehetett hallani, hogy az évszázad utolsó évét, 1999-et az ENSZ az Idősek Nemzetközi Évének kiáltotta ki. Hogy miért, és mit jelenthet ez konkrétan a településünkön, ennek a gondolatnak eredtünk a nyomába. Hogy miért? Az egyik cél biztosan az volt, hogy az időskorúakra több figyelmet fordítsunk, a generációk közötti szakadékot, a konfliktusokat csökkentsük, enyhítsük az idősek magányát, a nemzedékek közötti kötődéseket erősítsük. Ennek során jó lenne, ha a generációk közötti kölcsönös megértés javulna. Sokat kellene mesélni a fiataloknak arról, hogy szüleik, nagyszüleik hogyan is éltek, dolgoztak.

A mai nyugdíjasok közül még sokan heti 60 órát dolgoztak, (még szombatot is) évi 12 nap szabadság járt csak, és ahhoz, hogy valaki tanulhasson, nagyon meg kellett érte dolgozni, hiszen mindenért fizetni kellett. De az idősebb korosztálynak is az kellene, hogy a fiatalok többet beszéljenek arról, hogy hogyan is változtak meg az értékek, hogyan kell nekik nap mint nap helyt állni ebben a „másfajta világ”-ban, ami a századvégre kialakult.

Városunkban az idősek, ha van rá mód, akkor otthon, családi körülmények között élnek, de ez sajnos nem mindenhol oldható meg, ezért 2 bentlakásos intézményben is élnek idősek, mintegy 90 fő. Az idősek tiszteletérem ezen intézmények dolgozói, vezetői is rendeztek ünnepségeket, amikor is sikerült mosolyt varázsolni a megfáradt arcokra, sőt együtt énekeltek, és voltak, akik még

ánkra is perdültek. A meghatóan szép műsorokból a teljesség igénye nélkül egy vers idézetet adunk közre, amely vershez nem kell kommentár:

Óbecsey István:
Szeressétek az öregeket

Nagyon szépen kérek titeket,
 Szeressétek az öregeket.
 A reszkető kezű ős apákat,
 A hajlott hátú jó anyákat...
 A ráncos és eres kezeket,
 Az elszürkült, sápadt szemeket...
 Én nagyon kérek titeket,
 Szeressétek az öregeket.

Simogassátok meg a deres fejeket,
 Csókoljátok meg a ráncos kezeket.
 Öleljétek meg az öregeket,
 Adjatok nekik szeretet.
 Szenvedtek ők már eleget,
 A vigasztalók ti legyetek.
 Én nagyon kérek titeket,
 Szeressétek az öregeket.

Ők is sokat küzdöttek értetek,
 Amíg fölnevelkedtetek.
 Fáradtak ők is eleget,
 Hogy ti módosabbak legyetek.
 Ők is elfogadtak titeket,
 Mikor Isten közéjük ültetett.
 Azért kérek titeket,
 Szeressétek az öregeket

Ha majd az örök szeretet
 Elhívja őket közületek,
 Ti foglaljátok el a helyüket
 Mert ti lesztek majd az öregek.
 S mindazt, mit nekik tettek,
 Azt adják nektek a gyerekek.
 Azért előre inteltek titeket,
 Szeressétek az öregeket.

Ez a vers nemcsak az Idősek Otthonában hangzott el. Versszakonként más-más előadóval mondták el a Szent Gellért Katolikus Iskola tanulói azon a délutánon, amelyen az iskola vendégei voltak a nagymamák, nagyapák, sőt volt ott dédmama is. Napsugaras ős köszöntött ezen a délutánon nemcsak a tájra, hanem a Szent Gellért Iskolába is. Az aulát megtöltötték a nagymamák, nagyapák, szülők. A kisdíjak és az igazgató úr köszöntötte a nagyszülőket. Idézzük az igazgató úr értékes gondolatait:

„Örülök, hogy ilyen szép számmal összegyűltetek a „Napsugaras ős” című ünnepélyünkre, amelyen a nagyszülőket ünnepeljük ma. Azokat a nagyszülőket, akik ugyanúgy voltak gyerekek, mint ti, kedves diákjaim, azokat a nagyszülőket, akik ugyanúgy szülők, mint a ti édesanyátok, édesapátok. Mi unokák mindannyian tulajdonképpen nagyszüleinknek köszönhetjük szüleinket, illetve saját életünket. Azoknak a nagyszülőknél, akik élettapasztalatuk bölcsessége alapján már megértették: nem az a fontos, hogy boldogok legyünk, hanem hogy másokat, a családot boldoggá tegyünk. Nem az a fontos, hogy minket szeressenek, hanem hogy mi szeressünk másokat, az unokákat, nem az a fontos, hogy élvezzük az életet, hanem hogy másoknak, a családnak adjuk magunkat. Nem az a fontos, hogy mi érvényesüljünk, hanem, hogy önmagunkat megtagadva ajándék lehessünk mások számára, és nem az a fontos, hogy mit mondanak rólunk, hanem hogy kik vagyunk Isten előtt.

Kedves Nagymamák és Nagyapák!
 Köszönettel és hálával tartozunk azért, amit értünk, unokáért csupán szeretetből tesznek. Köszönet azért, mert drága idejüket feláldozzák a családért, azért a sok-sok finom vasárnapi ebédért, ami a családi kört összehozza. Hála azért, hogy a családban lévő beteg unokákat ápolják, őrzik egészségüket, amikor szüleik nem érnek rá. Köszönet mindenért!

Kérem, fogadják unokáik veseit, gondolatait, dalait hálánk jeléül ajándékba, mint egy színes virágcsokrot, fogadják olyan nagy szeretettel, mint ahogyan ők, a gyerekek készültek erre a napra.

Minden nagymamának és nagyapának sok örömet és egészséget kívánok.”

Ez után versben, dalban köszönték az unokák a sok-sok törődést, féltést, és szeretetet. Az ünnepség végén minden gyermek a saját készítésű kis ajándékával lepte meg a nagymamákat, nagyapákat, akik könnyes szemmel ölelték át féltett kincsüket, a kis unokákat.

Szép példája volt ez az ünnepség annak, hogy hogyan lehet kialakítani az idősek és az iskola kapcsolatát, ez egyben a nagyszülők, és az unokák kapcsolata is, ami mindig igen erős családi kötődés volt, és jó lenne, ha az is maradna.

Szonda István rajza

Ellátogattunk egy olyan családhoz, ahol hál' Istennek, meg tudták oldani, hogy 3 generáció élhet együtt. A század elejétől az ötvenes évekig ez az együtt-élési forma volt a jellemző, ma már csak elvétve fordulhat sajnos elő.

Ebben a családban a nagymama 96 éves lesz november 10-én. Leánya és unokája látja el Ilonka nénit, aki szellemileg teljesen friss, és amikor az idő olyan, akkor még fizikailag is jó állapotban van, és akkor ő is elhagyja az ágyát. Ilonka néni gyermekkorára visszaemlékezve elmondta, hogy 7-en születtek, de csak hárman nőttek fel. Ő volt a legkisebb gyermek. El is kényeztette az édesanyja, ami abból állt, hogy amikor kenyérsütés volt, akkor ő hajnalban, félálomában hallotta, hogy édesapja mondta, „keltsd fel azt a lányt, hogy tanúzza a kenyérsütést.” Erre édesanyja azt felelte: „majd megtanúzza a maga nyomorúságán.” Hát ez hamar be is következett, - meséli tovább mosolyogva - hiszen 17 évesen már férjhez ment, és sajnos, az anyósa ágyban fekvő beteg volt, így minden házi munka reá várt. Eljött a kenyérsütés ideje, kérte ugyan az idősebb menyecskét, aki nem ott lakott, hogy segítsen neki kenyéret sütni, az meg azt válaszolta, meg tudod te azt csinálni. Hát bedagasztotta, és várta, hogy keljen, közben elszundikált, és a sütőteknőből kifutott a kenyértészta.

Nagyon sokat dolgozott mindig, fiatalasszony korában is. Minden munkát szeretett, kivéve a kukoricakéve kötést, mert félt, hogy ha eloldódik a kéve, akkor őt szidják. Aratáskor a földekről csak hét végén mentek haza, - pedig nem volt

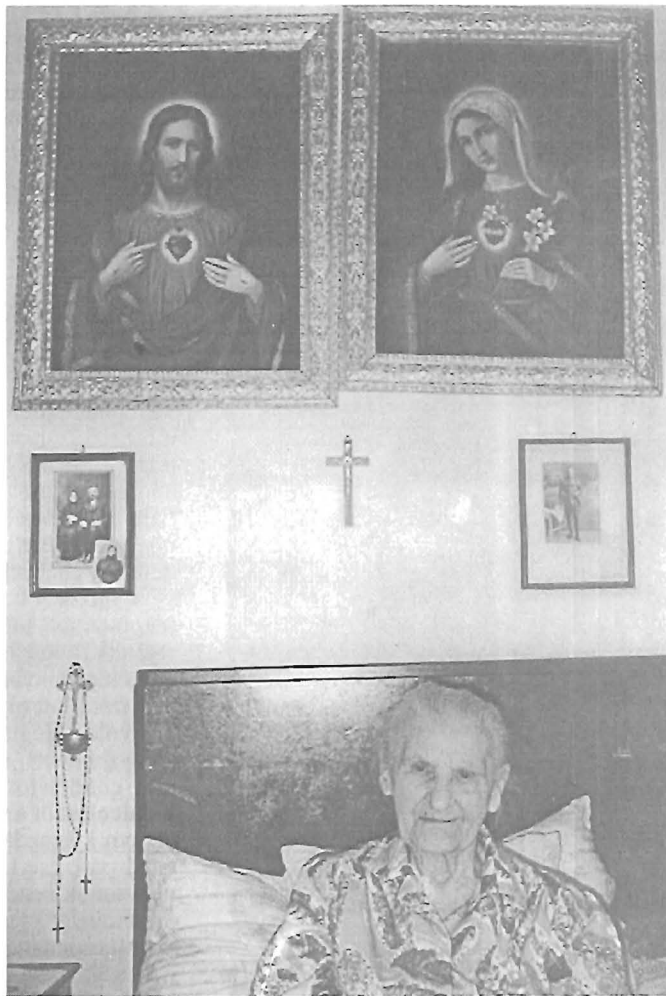
túl messze a tanya - hogy azzal se teljen az idő, amit az úton töltenek. Télen szívesen járt a cuhárába, ahol a fiúk citeráztak, és hermonikáztak, és sokat táncoltak, énekeltek. A férjével nagyon sokat dolgoztak, szép tanyát építettek, úgy 35-ben lett kész a tanya, amiből az 50-es évek elején kiváarták a családot, merthogy kuláknak mondták őket. Akik beköltöztek, azok csak nyótték, semmit nem javítottak rajta. Így költöztek be a faluba, - abba a házba, amely most a Tájház - azért nem tanyára mentek, mert a legkisebb lány, Iduka akkor volt iskoláskorú. Ilonka néniék 3 gyermeket neveltek fel. Az általános iskola elvégzése az természetes követelmény volt, a 2 nagyobb gyerek Péter és Mária az Iványi so-

ron lévő un. Pogány iskolába jártak, ami egy dűlőnyire (4-500 m) volt a tanyájuktól. A tovább tanulást már nem nagyon tartotta fontosnak a család. Péter, aki mindenképpen szeretett volna továbbtanulni, elszökött Jászberénybe, ahol beiratkozott a mezőgazdasági középiskolába. Kérdezték is tőle, hogy talán

árva gyerek, mivel nem kísérte el senki. Mária is már felnőtt fejjel, 3 gyermek mellett érettségizett le a Közgazdasági Technikumban.

20 éve él együtt a 3 generáció. Ilonka néninek 9 unokája, 17 dédunokája, és 3 ükunokája van. Tavaly a 95 éves születésnapján együtt ünnepelt a nagy család. Nap, mint nap, elolvassa az újságot, hála Istennek jól lát szemüveggel, és jól hall. Meg is siratta a hunyai templomot, amikor olvasta, hogy leégett. Azon az éjjel hallotta a nagy mennydörgést is, amikor belecsapott a villám a templomba. Sokat jártak abba a templomba férjével Hunya Szilveszterrel, akivel 56 évet éltek együtt szép házasságban. Ilonka néni vágya: nagyon szeretné megérni, hogy újból felépítsék, ő is szeretné látni az új hunyai templomot, hiszen oda jártak férjével, gyermekivel együtt, mondta könnyes szemmel.

CSÁSZÁRNÉ
GYURICZA ÉVA

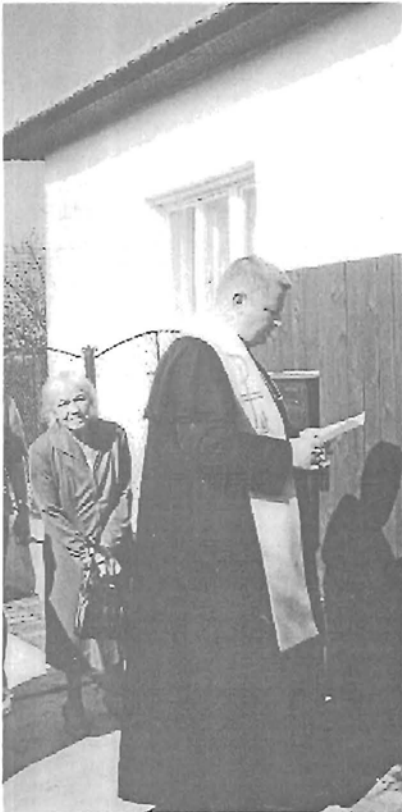

Ilonka néni derűjének meghatározó elemei: a feszület, a rózsafüzér, a szentképek, az élő és elhunyt családtagok szeretete

A kép jobboldalán: Hunya Szilveszterné, Ilonka néni, ba oldalon Hunya Edéné, a lánya, közepén Gyuricza Eleké

EGY PILLANATRA SEM SZAKADT EL AZOKTÓL AHONNAN SZÁRMAZOTT...

Iványi László plébános megáldja Vaszko Mihály emléktábláját

Október 2-án délelőtt tizenegy órakor vette kezdetét az ünnepség, melyen Vaszko Mihály volt kisgazda országgyűlési képviselő emléktábláját avattuk fel a róla elnevezett utcában, ahol lakott.

Vaszko András a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrődi Szervezetének elnöke üdvözölte a megjelenteket; Dr. Túri Kovács Béla, Domokos László, Dr. Latorcai János országgyűlési képviselőket, Dr. Csorba Csaba jegyző urat, és a képviselő testület megjelent tagjait, a Vaszko-családot és mindazokat, akik erre az alkalomra eljöttek. Megköszönte a ház tulajdonosainak is azt, hogy itt emléktáblát helyezhettünk el.

Ezek után mondta el Kurilláné Vaszko Ildikó Vass Albert nagyhatású költeményét: Üzenet haza, amelyet a jelenlévők nagy tapsal fogadtak.

Majd Dr. Túri Kovács Béla a FKGP országgyűlési képviselője szolt az egybegyűltekhez:

„Kedves endrődi barátaim!

Bár pontosabb lenne, ha úgy kezdeném, hogy kedves szülőföldemről valók, mert hogy egy szülőföldről valók vagyunk. Talán nem haragszanak meg, ha azzal a kis személyes kitérővel kezdem, hogy számomra mennyire fontos volt, hogy idejöttem, ahol megszülettem, ahol megkereszteltek, ahol megbérmáltak, ahonnan elindultam egy olyan életútra, amely remélem, még egy ideig eltart, és talán egész lesz és kerek, úgy ahogyan ez Vaszko Mihálynak nem adatott meg.

Az első világháború borzalmain éppen túl volt, s már befejeződött Magyarországon az az időszak, mely polgári forradalommal indult, de bolsevizmusba torkolódott, már meg volt a trianoni béke, az országot meg-

csonkították. 1922-öt irtak, amikor egy nagyszerű gondolata támadt egy endrődi szülőtnak, Kovács Libornak, hogy amikor ide jön Nagyatádi Szabó István, akkor ne ő, ne valaki más, vagy pláne egy nadrágos ember köszöntse, hanem egy fiatal gazdaember, Vaszko Mihály.

Hogy milyen nagy hatással volt Vaszko Mihályra Nagyatádival az első találkozás azt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy innen indult - el nemcsak a hagyomány szerint, a valóságban is - politikai pályafutása. Ez a pályafutás olyan volt, mint amilyen a korszak, végig húzódott egy olyan időszakon, melyre most sokszor szeretünk - talán az idő múlása miatt - nosztalgijával visszagondolni, pedig annak ezer hibája volt, sok súlyos olyan hibája, melyeknél egy Vaszko Mihály, ahhoz, hogy a közéletbe kerüljön, iszonyatos küzdelmet kellett vívnia.

Amikor őt először meglátták a parlamentben csizmában, azok akik már hozzászoktak, hogy 1867 után, aki nem volt gróf, vagy legalább báró, azok szemében nem igazán számított olyan embernek, aki számottevő volt. Megláttak, és megismertek egy parasztembert, aki valami új szelet, valami más gondolatot hozott oda. Nos, 1931-ben indult először a választáson, s meg kell mondanom kisgazdaként is, hogy az akkori kisgazdapárt cserbenhagyta. Nem azért, mert nem látták benne a tehetséget, hanem azért, mert a kisgazdapártban is igen gyakran - ezt el kell mondanom - ebben a pártban, amelynek a vidékhez, amelynek a parasztsághoz kell kötődnie, időnként eluralkodott egyfajta irányzat, amely pont azt az ősi - azt kell mondanom, földhöz kötött ősi - gyökereket próbálta eltépni, ami nélkül pedig ez a párt nem létezik.

Nos, ő, 1944-ben ott volt annál az indulásnál, amely Debrecenben történt, '45-ben listán bekerült a Házba, és ami igazán nagy szó '47-ben egyéni képviselőként is megválasztották. Egész életútja azt példázza, hogy soha, egyetlen pillanatra sem szakadt el azoktól, ahonnan származott, ahonnan küldték őt. És bár súlyos vitái voltak itt az egyház akkori vezetőjével - és ezek után a mi családkra is gyakran kihatottak, a Kovácsok nem voltak jó viszonyban annak idején Csernus apát úrral - mégis tudta, hogy mi a kötelessége akkor, amikor hazáról, Istenről és arról volt szó, hogy az egyházat kell védeni. Akkor amikor itt Magyarországon már jól látható volt, hogy nem demokratikus átalakulás következik, hanem egy kemény diktatórikus időszak, akkor amikor ennek az első csapásai éppen az egyházat, ezen belül is a katolikus egyházat érték, volt bátorsága kiállni azért az emberért, aki pedig, én azt gondolom, hogy nem nagyon szerette őt. De ez mutatta, hogy nemcsak igazi politikus, hanem igazi ember volt, olyan igazi ember, aki valódi keresztény szívvel volt megáldva, aki nemcsak felül tudott emelkedni a pillanaton, de megbocsátani is tudott.

Nos, én azt hiszem, hogy '56-ban neki fontos szerepe volt Endrődön, az akkori Forradalmi Bizottságban, hiszen Ő vezette, és az sem csoda, hogy az ő kiegyenlítő, és a politikázalón belül mindig az egység, és a magyar nemzeti egység irányában mutató elgondolásai nem engedték, hogy itt valami lázas

olyan ügy történjen, amiből súlyos hátrányok és bajok történhetnek. Kiállt azok mellett, akik talán nem érdemelték meg, hogy kiálljon értük. Mégis kiállt értük azért, mert az emberség, a keresztényi gondolat ezt követelte.

Hogy a sors mivel fizetett? Mindannyian tudjuk, kétszer ült börtönben. Egyszer még az igazi bolsevizmus alatt, és egyszer a kádári diktatúra idején. Megszenvedte mindkét időszakot. Olyan időben halt meg, amikor valami kilátástalan volt a magyar jövő. A hetvenes években, amelyet ma úgy hívunk, a kádári konszolidáció ideje. Az emberek - én azt hiszem - elvesztették már hitüket abban, hogy itt a Kárpát-medencén belül olyan változások lehetnek, hogy igazi demokratikus rend következik.

Nem tudom, hogy ő hitt-e ebben, nem tudom, hogy hitt-e a változásokban, remélem, hogy legalább a hit megadatott neki. Azt remélem, hogy legalább abban hitt, hogy nem kell örökké diktatúrában élni.

Vajon, ha most lenéz ránk, és így végig tekint a mai politikai valóságon, elégedett lehet-e Vaszko Mihály?

En azt gondolom, sok mindennel nem. Ma Magyarországon sok minden történt, ami pozitív. Itt 1990-től bátran mindenki megvallhatja hitét, bátran mindenki vallhatja azokat a politikai nézeteket, amelyeket ő úgy gondol, hogy a legjobb, mégis az eltelt tíz esztendő valami újabb egyenlőtlenség irányába mutat. A gazdasági egyenlőtlenségek, amelyek a társadalmat át és átszövik, úgy itélem, veszedelmes irányt vettek, olyan irányt, ahol ma már megint előkerültek azok, akik szeretnek úrhatnám módon gondolkodni. Megint előkerültek azok, akik úgy gondolják, hogy bűdös a paraszt csizma, megint előkerültek olyanok, akik azért, mert a sors őket időben, jó helyre állította, s gazdaságilag megerősödtek, úgy gondolják, hogy ma ez sok mindenre jogosít.

Nos, én azt remélem, hogy ha azt látja, hogy milyen küzdelmet folytatunk ma - és én hadd vonjam be képviselő társaimat és velük együtt, sőt azt kell mondanom, hogy minden időszakos vitánk ellenére is - vállalva, és annak tudatában, hogy nincs más alternatíva a mi számunkra csak az a fajta egység, amelyen elindultunk. Akkor talán Ő is lát reményt arra, hogy ez az ország jobb legyen, hogy ez az ország békésebb legyen, hogy ebben az országban megszűnnek az alapvető és alig-alig áthidalható gazdasági különbségek, és azt remélem, hogy a magyar nemzet jövőjét talán most már Ő is pozitívan látja.

Isten adja, hogy így legyen, és Isten adja, hogy ebben a tudatban élhessünk mindannyian.

Köszönöm, hogy meghallgattak."

A nagy tapssal köszöntött beszéd után Iványi László plébános úr megszentelte az emléktáblát, melyet a jelenlévők imádságos lélekkel fogadtak.

Az egybegyűltek gyalogosan átsétáltak az endrődi Tájházba, ahol a vendégeket friss kaláccsal és üdítővel várták a szervezők. Vaszkó Irén nyugalmazott tanárnő, a Tájház korábbi vezetője mondta el gondolatait a régi paraszti életről, melynek emlékei ma is láthatók itt, s reméljük, mindörökké megmarad az utánunk jövő nemzetékek számára.

Császár Ferenc

Az ünnepen részt vevők, balról jobbra a képen: Domokos László országgyűlési képviselőnk, Véha Jánosné, Dr. Latorcai János országgyűlési képviselő, Iványi László plébános, Dr. Turi Kovács Béla országgyűlési képviselő, Vaszkó András

HELYI AUTÓBUSZ JÁRAT MENETRENDJE

Érvényes 1999. szeptember 1-től.

Öregszőlő	Déryné	MÁV áll.	Szabadság tér	MÁV Áll.	Szabadság tér	Déryné	Öregszőlő
5.20	5.25	5.35	5.40	5.50	5.55	6.05	6.10
-----	-----	-----	-----	6.25*	6.30*	6.40*	-----
6.10*	6.15*	6.25*	6.45*	6.50*	-----	7.05*	7.10*
6.10	6.15	6.25	6.45	6.50	-----	7.05	-----
-----	7.05*	7.20*	7.25*	7.30*	-----	7.45*	-----
-----	7.05	7.15	7.20	7.45	7.50	8.00	-----
7.15*	7.20*	7.30*	7.35*	7.45*	7.50*	8.00*	-----
-----	8.15	8.25	8.30	8.50	8.55	9.05	-----
-----	9.20	9.30	9.35	10.00	10.05	10.15	-----
-----	10.15	10.25	10.30	11.00	11.05	11.15	-----
-----	11.30*	11.40*	11.45*	12.40*	12.45*	12.55*	13.00*
-----	11.30	11.40	11.45	12.40	12.45	12.55	-----
13.20*	13.25*	13.35*	14.00*	14.05*	14.10*	14.20*	14.25*
-----	13.30	13.40	13.45	14.05	14.10	14.20	14.25
-----	14.00*	14.10*	14.20*	-----	14.30*	14.45*	-----
14.30	14.35	14.45	14.50	15.20	15.25	15.35	-----
-----	15.35	15.45	16.10	16.15	-----	16.30	16.35
-----	16.15*	16.25*	16.35*	-----	16.35*	16.50*	-----
16.35*	16.50*	17.00*	17.05*	-----	-----	-----	-----
16.45	16.50	17.00	17.05	18.00	18.05	18.15	-----
-----	17.10*	17.20*	17.25*	18.00*	18.05*	18.15*	-----
-----	18.45	18.55	19.00	19.45	19.50	20.00	-----
-----	21.20*	21.30*	21.35*	22.05*	22.10*	22.20*	-----

Az autóbusz dőlt betűs időpontokban csak munkaszüneti és tanítási szünetnapon, a csillaggal jelölt időpontokban csak munkanapokon és tanítási napokon közlekedik, a jelölés nélküli időpontokban hétköznap és ünnepnapokon egyformán közlekedik.

ELSZAKÍTHATATLANUL KÖTÖDÜNK EGY FIZIKAI, SZELLEMI TÁJHOZ

Mint ismeretes az a szomorú tény, hogy Tímár Máté író barátunk, aki a Baráti Kör elnöke volt hosszú éveken át, elhunyt. Ezért az Egyesületnek új elnököt kellett választania. A választást megelőzte egy széleskörű közvélemény-kutatás. A Baráti Kör május 22-iki Közgyűlésén 7 tagból álló jelölő-bizottságot választott, akiknek feladata volt a vélemények összegyűjtése.

Így került sor október 16-án, Budapesten arra a Közgyűlésre, amely hívatott volt elnököt választani.

A közgyűlést megnyitó titkár Császárné Gyuricza Éva emlékeztette a jelenlévőket arra a 40 év előtti eseményre, amikor a Baráti Kört megalakították, mely a pártállam idején a Hazafias Néprfront keretében tudta tevékenységét kifejteni. Az akkori alapítók közül néhányan még most is közöttünk voltak, akiket a titkárné név szerint is megemlégett: Itt volt feleségével, Tímár Irénnel a Baráti Kör örökös elnöke Dr. Radnóti Vilmos, és Dr. Papné Kovács Klára. Sajnos, Pelyva Máté az egyesület egyik egykori alapítója már nem lehetett közöttünk. Ez idő alatt Hunyad Simon Péter látta el a titkári teendőket, míg a gazdasági ügyeket Dr. Radnóti Vilmos végezte. A rendszerváltás hozta meg azt a változást, hogy ma már a Baráti Kör bejegyzett egyesületként, önállóan fejtheti ki munkáját. '91. február 5-én jegyezte be a Pest Megyei Bíróság egyesületünket. Ekkor lett az egyesület elnöke Tímár Máté József Attila és SZOT díjas író, aki később a Magyar Köztársaság Arany-éremkeresztjével is kitüntettek.

A titkárné röviden összefoglalta az eseményeket, melyek a májusi közgyűlés óta bekövetkeztek: Létrejött az Emlékbizottság, mely létrehozta a Városunk Nagyjaiért nevű alapítványt, Szeptember 4-én, nagysikerű rendezvényen Endrődi Bella János mutatta be legújabb verses kötetét és festményeit. Elmondta, hogy Bella János üdvözlö a jelenlegi összegyűlteket, és a verseskötetének bevétele a baráti kör pénztárát hívatott gyarapítani. Október 2-án emléktáblát avattunk a helyi MKDSZ és a Honismereti Egyesülettel karöltve Vaszkó Mihály FKGP országgyűlési képviselő emlékére a róla elnevezett utcában. A titkár-

Elnökválasztás az Endrődiek Baráti Körében

Dr. Latorcai János, az új elnök

nő beszámolt az egyesület gazdasági-pénzügyi helyzetéről is.

Megköszönte az endrődi temetők karbantartására küldött jelentős pénzügyi segítséget, amely szerint az idei adományoknak mintegy 81 %-a érkezett a távol élőkől.

A beszámoló után Pintér Béla ismertette a jelölő Bizottság munkáját s kifejtette, hogy a legtöbb javaslat Latorcai János országgyűlési képviselő úrra esett. Pintér Béla megkérdezte, hogy Latorcai úr elfogadja-e a jelölést, aki válaszában ezt nagy megtiszteltetésnek vette. A jelölések, és a hozzászólások után még felmerült néhány személy: Dr. Sztanyik B. László, Dr. Turi Kovács Béla, Kovács Zoltán és Pintér Béla. A Jelölő-bizottság elnöke elsőként Dr. Latorcai János személyét tette fel szavazásra. A közgyűlés egy ellenszavazattal, egy tartózkodással (aki a jelölt volt), Latorcai János urat választotta meg az egyesü-

let új elnökévé. Így hát a többi személyre a szavazás okafogyottá vált.

Elsőnek Dr. Radnóti Vilmos örökös tiszteletbeli elnök szözlalt fel, aki eredményes munkát kívánt az új elnöknek.

Latorcai János megköszönte a bizalmat s ígéretet tett, hogy nagy elfoglaltsága mellett időt fog szakítani az Egyesület munkájára, de kérte, hogy a titkári teendőket továbbra is Császárné Gyuricza Éva végezze ugyanolyan szorgalommal és lelkesedéssel, mint ahogy eddig is tette. Engedjék meg kedves olvasóink, hogy idézzük Latorcai János néhány gondolatát, melyek a közgyűlésen hangzottak el:

„Ha csendesen is, de mégis erősen érezzük, hogy tartozunk valahová. A Körösök vidékének zegzugos, fűzfás világához, az odaíti szikhez, az Öregkertekhez, a Sós-halom gyermekképzete hegyéhez, a Páskom kemény rögéhez, az Ugarak és a Peres búzatengeréhez, a liget hangulatához, a templomtoronyhoz, a temető csendjéhez, egy endrődi utcához, egy házhoz. Elnökök köztünk kötődünk egy fizikai és szellemi tájhoz, mely elidegeníthetetlenül csak a miénk.

Néhány mező vagy folyóparti részlet, amit évek óta talán csak álmunkban láttunk. Egy-egy kép, szobor és regény, egy utcaszöglet, néhány Tímár Máté és Gergely Ágnes strófa. Egy-egy dal, néhány gyermekkor emléke; kifakult ruhájú, dolgos paraszt- és munkásemberek, az utca porát rúgó mezítlábas gyerekek, akik egymást felszavakból is értik, s az a csodálatos, mással össze nem téveszthető, más hol fel nem lelhető ízű és zamatu beszédvilág, amit idegen nem képes megtanulni.

Nagyjából ez az, amit sohasem lehet elvenni tőlünk, amitől nem tudunk és nem is akarunk megszabadulni, s amit legegyszerűbben, de legkifejezőbben két szóval lehet jelölni: szülőföld, és haza.

A nagy tapssal fogadott beszéd után a jelenlévők még hosszasan társalogtak a jó ízű gulyás-leves és túrós csusza mellett.

Császárné Gyuricza Éva
titkár

Méltó környezetben gyűjthetjük meg gyertyáinkat

Hál Istennek, idén is az ünnephez méltó környezetben gyűjthetünk gyertyát drága halottaink emlékére, és mondhatjuk el imáinkat, megemlékezéseinket az endrődi temetőben, tudtuk meg Szabó Zoltánnétól, az alapítvány kuratóriumának elnökétől.

Idén is sok-sok pénz, energia kellett az elhanyagolt sírok rendbetételére.

Ismét sokan segítettek, anyagi erejükhöz mérten, pénzzel, munkával, jóakarattal, amit tisztelettel ezúton is megköszönünk.

Köszönjük a Munkaügyi Központ helyi vezetőjének és munkatársainak jóindulatú segítségét, a 4 fős munkacsoportnak, és vezetőjének és irányítójának, Iványi Sándor bátyánknak a szakszerű munkáját, Gyuriczáné Erzsikének az adminisztrációt.

Közel 400 ezer forint gyűlt össze, ehhez hozzájött a múlt év maradványa, és a jótékonysági vacsora tombola bevételeivel idén is rendelkezésre állt a temetők rendbetételére 520 ezer forint. Az idei adományok „forrása” eltér a tavalyitól. Tavaly elsősorban a helyi vállalkozók segítettek, az adományok 32%-a tőlük és az itthon élőkétől, és 68%-a a

távol élőkétől jött. Az idei adomány viszont 81%-ban jött, az elszármazottaktól, ők küldtek 319 ezer forintot, az itthon élők adtak 43 ezer forintot, a jótékonysági vacsora bevétele 33 ezer forint volt. Támogatóink voltak lapzártáig: *Biczó Tamásné, Bertalan Ernőné, Bula Katalin, Császárné Gyuricza Éva, Dióslaki Lajosné, Duda Béla, Fülöp Imre, özv. Fülöp Imréné, Gubucz Istvánné, Dr. Gyuricza Béla,*

Dr. Gyuriczáné Hunya Mária, Gyuricza István, Gyuricza Árpádné, Hunya András, Dr. Helmné Ugrin Magdolna, Hegedűs Magdolna, Iványi Sándor, Jóné Tímár Mária, Kalmár Vincéné Ugrin Erzsébet, Kátay József, Dr. Kása Gyuláné, Kiss Dánielné, Kerezsiné Debreczeni Magdolna, Dr. Komlódi Lajos, Dr. Kupecz Benedekné, Ledvényi Jánosné, Uhrin József, Ugrin István, Dr. Ugrin Béla, Szabó Béla, Takács József, Takácsné Rojfk Gizella, Dr. Tímár Vera, Dr. Varjú László, Dr. Várady Istvánné, Vaszkó András, Dr. Veréb Lajosné, Véha Imréné, 2 adomány név nélkül érkezett. Végül, de nem utolsó sorban elmondjuk, hogy idén a legbőkezűbb adományozó ismét a Németországban dolgozó Katona Sándor volt. Köszönjük. Isten fizesse meg!

Az Endrődi Szent Imre Plébániáért Alapítvány számláján folyamatosan gyűjtjük a jövő évi munkálatokhoz is az adományokat, aki tud, segítsen! Az Alapítvány számlaszáma: Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet

53200015-10003231, vagy a helyben lakók a Plébánián is befizethetik adományukat, a Fő u 1. sz. alatt.

Császárné Gyuricza Éva

*Madi Zol cipőkészítő-
fogtechnikai és kereskedelmi
Kft*

Telephely: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 45.
Telefon: (66) 386-578

Corvo Bianco Schuh Bt.

Corvo bianco

Cipőipari Bt.
5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎(30) 9457-148

Női, Leányka-, és Fiú- cipőgyártás

ORVOSI TANÁCSOK

Mégegyszer az őszi-téli betegségekről

Az őszi, a tél örömeit ne engedjük elrontani a meghűlés okozta kellemetlen orrdugulás, tüszögés, orrfolyás panaszok miatt. A hideg hónapok szinte elkerülhetetlen velejárója a megfázás, a nátha. A felnőtt lakosság évente háromszor-négyszer, a gyermekek ennél gyakrabban esnek át rajta.

Mivel a megbetegedéseket vírusok okozzák, vannak olyan körülmények, amelyek a vírusok számára megkönnyítik a „támadást”. Ezekre minden felnőtt és gyermek megfelelően odafigyelve meg-

előzheti a betegséget.

Kerüljük a túlzott szellemi és fizikai kifáradást, tartsuk megfelelő kondícióban szervezetünket. Hosszú ideig alacsony hőmérsékleten tartózkodás esetén öltözködjünk rétegesen, ne feledkezzünk meg a sapka, sál, kesztyű használatáról. Ügyeljünk a higiénés rendszabályokra!

A vírus nemcsak cseppfertőzéssel, hanem ujjunkra kerülő fertőző váladékkal is terjed! Használjunk rendszeresen papírsebkendőt! Ha mindennek ellenére megfázunk, mi a teendő?

Tartózkodjunk meleg, kényelmes környezetben! Láz esetén a recept nélkül kapható lázcsillapítókat a csomagoláson feltüntetett adagolásban alkalmazzuk. A Paracetamol készítmények igen alkalmasak erre, amelyben a csecsemő, kis- és iskolás korú gyermekek, felnőtt számára tablettá, szirup, kúp formákban biztosítják a minden korosztály számára a megfelelő gyógyszeres forma kiválasztását. Térítésmentesen is rendelhető a közgyógyász ellátottaknak.

A legkellemetlenebb tünet az orroedema, orrdugulás ellen sokféle orrspré, orrcsepp van forgalomban. Sokan azonban idegenkednek az orrba történő gyógyszerbeviteltől a csipő érzés, garatba való hátracsurgás miatt. Kapható recept nélkül szájon át bevihető forma is, a Rhinokort szirup és kapszula. Már egy éves kortól alkalmazható.

Amennyiben nehezen felszakadó köhögés is kíséri a náthát, köptető, nyákolódok használata is ajánlott. A recept nélkül is kapható nyákolódok minden esetben alkalmazható Mucopront szirup vagy kapszula, mert bármely antibiotikummal alkalmazható készítmény.

Láz esetén azonnal forduljunk orvoshoz!

Dr. Varga Géza

GYOMAFARM Kft.

A GAZDÁK SZOLGÁLATÁBAN
A Penny Market mellett
06-66-386-359

A Gazdabolt új ajánlatai:
Gyomaendrőd, Apponyi u.3.

Ammóniumnitrát 34%-os 3.200 Ft./q
Őszi búza vetőmagok II. fok 4,300 Ft/q
csávázva 5.000 Ft/q

Az árak az ÁFA-t tartalmazzák!

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

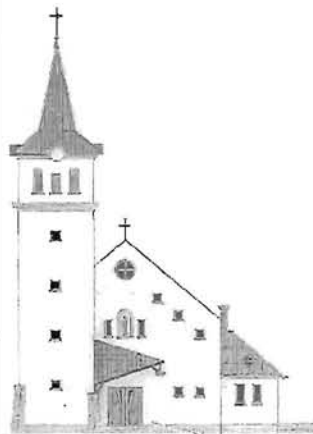
☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Értékesítésre ajánljuk:

Szövetkezetünk eladásra kínálja a Gyomaendrőd, Lévai út 21. Sz. Alatt (1320 m², 90%-a szilárd burkolatú) működő mészló telepét a hozzá tartozó mészló géppel, vasbeton égetett- és oltott mésztárolókkal.

Érdeklődni lehet: Gyomaendrőd, Ipartelep u. 3.
Knapcsek Béla szöv. elnök
30/9552-374, illetve a fenti telefon
számokon.

Köszönetnyilvánítás

Az új hunyai Szent László templom felépítésére mostanában is adakoztak. Megérkezett a Magyar Karitás 2,5 mill. Forintja, de magánszemélyek is szépen adakoztak már.

A hétre ígérte a biztosító, hogy a pénz egy részét küldi. A Megyegyűlés is fog segíteni, tájékoztatott Domokos László képviselőnk.

Mindenkinek köszönjük a segítséget.

Jelenleg a kevésbé látványos előkészület folyik, a tervek készítése.

Aki segíteni szeretne, a következő módon teheti meg:

☞ Az anyaegyház alapítványára történő befizetéssel vagy átutalással:

Endrödi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány

5502 Gyomaendrőd, Fő út 1.

Telefon: hétköznap 8-12 között: 66/283-940

Számlaszám: Endröd és Vidéke Takarékszövetkezet
53200015-10003231

Föltétlenül jelöljék meg: Hunyai templom javára
Adókedvezmény igénybeviteléhez a befizetésekről igazolást tudunk adni.

Kérésre levélben csekket is tudunk küldeni.

☞ Átutalással a hunyai Szent László Plébánia számlájára:
A Hunyai Plébánia bankszámlája: Endröd és Vidéke Takarékszövetkezet 53200022-11042057

☞ Postai pénzesutalványon, az endrödi vagy hunyai plébánia címére elküldve, és itt is kérjük a megjelölést: Hunyai templom javára

☞ A hunyai plébánián, személyes befizetéssel

ŐSZI ALTATÓ MAGAMNAK

Aludj, aludj öreg legény!
Az utakon vad szelek járnak,
az élők mind halálra várnak.

Aludj, aludj, fáradt csavargó!
A fűre dérként hull a harmat,
elmúltak a nyári hatalmak.

Pihenj el hát, úgyis fáradt vagy!
Fojtó köd van. Csúf varja szállnak,
és kárognak, meg kiabálnak.

Nyújtózz el hát! Majd lesz valahogy.
Jégbarlangjában megdermedve
alszik most minden öreg medve.

Bánkódásnak, bűnnek nincs helye.
Aludj, aludj, te bús, szegény!
nem vagy már mai legény.

MÁRTON GÁBOR

Mária néni meséi

A BÖLCS TEKNŐS ISKOLÁJA II. RÉSZ.

ságának őre. A sikló azért, mert szépen tud sziszegni, a csiga meg azért, mert hátán hordja a házát.

Frissek az illatok,
Hess oda, hess te madár!

Vége a nyárnak, az ősznek,
Vén szelek hosszan időznek.
- Érzed, hogy gőzöl a láb? -
Vadkacsa mondja: - Háp!
Vadkacsa mondja száz is,
Zúgja a zörgő nád is:
- Nyugtodat nem leled,
Élned itt nem lehet már!
Csillagos éjszaka
Megjön a tél szaga.
Hess tova, hess te madár.

A FAKOPÁCS

Sűrű erdő közepében
Áll egy vén tölgy réges-régen.
Hernyó lakik bent a házban.
Ide fut, meg oda fut,
Jól bezárja a kaput.

Zárhatja azt akár hattal,
Akár hatvanhat lakattal!
Őrizheti bent a csöndet,
Bizony, máris vendég csönget.
Nem is csönget, kopogtat.
Na, ott aztán kopoghat!

Hernyó néne kiszól zordan:
- Nem tudom, a kulcsom hol van!
Várd meg, amíg megtalálom,
Ha nem várod, azt se bánom!
- Nem is várom, kipi-kopp!
Leverem a lakatot.

Így felel a vendég ott kint.
Kemény csőre odakoppint.
Ahol kongva szól a kéreg.
Nosza, szorul bent a féreg!
Mert a vendég senki más,
Tarka tollú fakopács.

A mesét és a verseket írta: IVÁNYI MÁRIA

- Mit tehetnénk? - hangzott kíváncsian innen is, onnan is.

- Hát, - mosolygott hamiskásan a teknős, - aki meg akarja tudni, az jelentkezzen holnap reggel nálam! Megnyitom a Mocsári Iskolát! Ott aztán ki-ki olyan bölcs lehet, amilyen csak akar.

- Még olvasni is megtanulunk? - hitetlenkedett a csiga.
- Miért ne! - sziszegte gögösen a sikló, - legalább is egyesek.
- Hogy, hogy egyesek? - csattogtatta az ollóját a rák, és tán hajba is kapnak, ha a teknős nem küldi őket haza, hogy készüljenek, mert holnap kezdődik a munka. Másnap aztán, még alig pitymallott, megcsendült a kékszínű harangvirág, és mindenki tudta, hogy megnyitott az iskola. Nem is hiányzott senki! Még a giliszta is eljött, pedig köhögött egy csöppet, mert harmatba lépett.

Végig próbálták a zombékpaddockat, megcsodálták a zombékdobogót, a lapulevél táblát, és köszöntötték a pedellus bácsit, aki nem volt más, mint egy zöldszárnyú légy.

Nemsokára megérkezett a teknős is.
- Foglaljatok helyet! - nézett körül szigorúan. És ebből lett a baj.
Miért? Csupán azért, mert mindenki az első padban akart helyet foglalni.
A béka azért, mert ő nagyot ugrik. A rák azért mert ő a vizek tiszta-
Döntsétek el végre, ki üljön az első padba! - tüszögött nagyokat a giliszta.
- Majd eldöntöm én! - ereszkedett le közéjük nagyhirtelen egy piros lábú golya, és a mocsáriak egy szempillantás alatt úgy eltűntek, hogy azóta is hiába várja vissza őket a bölcs teknős.
Pedig a zombékpaddock minden nyáron újra kizöldellnek. No, talán a következő tavasz nemcsak bimbókat nyit, hanem iskolát is a mocsáriaknak!
Ha valaki be akar iratkozni közületek, jelentkezzen a bölcs teknősnél!

HESS TOVA, HESS TE MADÁR

FigyeljeteK csak!
Szitakötő szárnyán
Oda is repülhet,
Szúnyog lesz a párja,
Nyugton meg is ülhet.
Fűszál lesz a tolla,
Sáslevél az írka,
S bölcs lesz, mint a teknős,
Ki azt tele írta.
Készül a lápi madárhad.
Vén vezér szól csapatához:
- Hallod, hogy bolydul a láb? -
Vadkacsa mondja: - Háp!
Vadkacsa mondja száz is,
Zúgja a zörgő nád is:
- Nyugtodat nem leled,
Élned itt nem lehet már!
Hol csupa fény ragyog,

**NŐI CIPŐT
A GYÁRTÓTÓL!**

A KLASSZIKUS MODELLEKTŐL A MAI
DIVATIG SZÉLES VÁLASZTÉKBAN
KÍNÁLJUK TERMÉKEINKET.

**GELLAI LÁSZLÓ
CIPŐGYÁRTÓ**

GYOMAENDRŐD, FŐ ÚT 140/2 • TEL: 06-66-283-359

A TURUL CIPŐ KFT

Felvételre keres varrónőket,
cipőfelsőrész-készítőket és cipő
gyártókat gyomaendrődi,
dévaványai és kamuti telephe-
lyeire, tartós munkára, jó kere-
seti lehetőséggel.

Vidékről bejárást térítjük,
vagy megoldjuk.

Érdeklődni lehet: 66/386-251
telefonon Oláh Ferencnél

A 20-dik század sok újat, sok változást hozott, sajnos a technika csodái és más változások, ha nem is közvetlenül, de valahogy mégis beleszóltak a családok belső életébe is. A század elején élők, így nagyanyáink, dédszüleink el sem tudták volna azt képzelni, hogy a családi kötelékek ennyire szétesnek alig 2 emberöltő alatt. Még halványan emlékszem arra, kisgyerek koromban télen apukám befogta a lovat a szán elé, és mentünk farsangolni Balára, mert ott éltek anyám unokatestvérei. Nagy családi találkozásra adott alkalmat még a disznóvágás, a lakodalom, a keresztelő és a temetés. Ilyen alkalmakkor együtt voltak az unokatestvérek, ángyikák, nagybácsik, nagynénik, és mindenki mindenkit ismert, szeretettel ölelt át, és meséltünk egymásnak; kinek hogy megy a sora. Sajnos ma már ez ismeretlen dolog, mert szétestek a családok, elfelejtettünk ünnepelni... Ennek az lett az eredménye, hogy idegenként megyünk el viszonylag közeli hozzátartozók mellett, így a másod, harmad unokatestvérek nemigen ismerik egymást. Elvértve, ha akadnak még olyan családok, ahol alkalmakként összejön a szűk családi körön túl a nagycsalád apraja, nagyja. Egy ilyen szép eseménynek voltunk tanúi, október 9-én itt Endrődön.

Az éppen 85 éves Gyuricza Elekné Tímár Krisztina néni, régen dédelgetett álmát váltotta valóra Katalin lánya, akinek sikerült összeverbuválni a Tímár lányok találkozója mintegy 30 Tímár rokont. A legfiatalabb rokon Dávid (unoka) 9 éves, a legidősebb, Tini néni 85, igaz nem ő lett volna a legidősebb, ha a 14 unokatestvérből mindnyájan el tudtak volna jönni. Sajnos ketten igazoltan voltak távol, Annus és a 87 éves Magdus betegek, mesélte Tini néni. Az unokatestvérek a családtagokkal

Tímár lányok találkozója

együtt mentek el ebédelni a Birka Csárdába. Az ebéd természetesen tyúkhúsleves csigatésztával, és birkapörkölt volt. A sok-sok finom süteményt már itthon a Gyuricza-házban fogyasztották, igazi meghitt családi körülmények között. Tini néni fejből, az ujjain számolva sorolta az unokatestvéreket, illetve azokat, akik már nem élnek, de azok helyett eljött családjuk. Hát nézzük csak a Tímár lányok találkozóján kik is voltak itthon? Fáni, Irénke, Lujzi, Iza, Klári, Éva, Marika, Irénke, Gizike, Tinike, Balog Feri, Erzsike, Lajos. A legidősebb unokatestvért, Magdust leánya Luca és unokája Giricz Laci képviselte. Az elhunyt szülők helyett itt volt Tímár Miklós, mint a második unokatestvér, és testvére Éva. És hány helyről jöttek? Harkányból, Gyuláról, Kondorosról, Hunyáról, Tarcából, Sarkadról, Orosházáról, Mosonmagyaróvárról, Újkígyósról, Balatonvilágosról, Kiskunhalasról, Szarvasról, no meg Endrődről. Jó alkalom volt ez arra, hogy azok a másod unokatestvérek, akik most találkoztak először, bemutatkozzanak egymásnak, hiszen többen nem ismerték egymást. Ezért el is határozták, hogy jövőre Tokajban, - Miklós spontán meghívására- szervezik meg a másod unokatestvérek találkozóját. Hogy aztán oda ki mindenkit kell meghívni, azt még fel kell deríteni, ami nem lesz kis munka, de mindenképpen megcsinálják, hiszen nem szakadhat meg a családi kötelék már a második rokoni lépcsőnél. Azt hiszem, hogy a Tímár lányok találkozójának ez volt a senki által nem álmódott eredménye, azontúl, hogy annyira örült mindenki annak, hogy hazajöhetett, és legalább egy napra felidézhetette az otthoni, soha el nem felejthető ízeket, soha, senki által össze nem téveszthető beszédvilágból ismert „e” hangokat, és ha rövid időre is, de feleleveníthették a közös múltat, és hallhatták a hazai harangszót, és a temetőbe ellátogathattak az elhunyt szülők, rokonok sírjához.

Vagy lehet, hogy Tini néni mégiscsak megálmodta, megérezte, hogy nem múlhat el az élet úgy, hogy legalább a másod unokatestvérek ne ismerjék meg egymást. Sikerült, gratulálunk, és köszönjük!

Császárné Gyuricza Éva

Trodalmi oldal

A ZSEBKENDŐ

Nagyapám negyven évig dolgozott egy szótáron, amit senki sem akart kiadni, a legkevésbé ő maga, nagyapám.

Épp csak le akarta írni a szavakat, lassú kimunkált betűkkel, egymás mellé, becézni őket, mint Gertrude Stein, amikor azt állította, hogy „a rózsza az rózsza az rózsza...”

Nagyon el tudott a dolgokban gyönyörködni nagyapám.

Az első világháborúban hadifogságba esett, hét évet töltött Szibériában. Pontos ujjaira fölfigyelt egy sebészorvos, maga mellé vette felcsemek. Nagyapám hét éven át magyar sebesültek műtétjeinél segédkezett. Gondolom, oroszéknál is. Soha nem beszélt róla.

Beszélgetni nem volt vele könnyű. Mondatait teleshözte képekkel, példázattal. - Az Ur is megkímélte Ninivét - mondta, aztán kis csönd után hozzátette: - De nem kímélte Szodomát. - Máskor meg azt mondta: - Mindig észnél kell lenni. Sámson haját is akkor vágta le Delilla, amikor Sámson egy pillanatra nem figyelte, hogy mi történik. - Vagy egyszerűen rám szólt: - Mit állsz ott, mint Lót felesége! Fordulj előre, kislányom.

Hanem a legkedvesebb története Ábrahám atyjáról, Terahról szólt: hogyan vitte le a fiát valami föld alatti csatoma felébe, a bálványokhoz, hogyan rakott ételt-italt elibük, abban a meggyőződésben, hogy elfogyasztják, s a mozdulatlan agyagszobrok látványa hogyan vezette át Ábrahámot a hitre, hogy egy az Isten, és láthatatlan.

Magamban kinevettem nagyapámat. Egyenletesen halk beszédjét meg-megszakítva, zsebéből hatalmas, fehérzsebkendőt húzott elő, kifújta az orrát, s aztán visszasüllyesztette helyére a zsebkendőt, de úgy, hogy a vászon fehér csücske mindig kikandikált a zsebéből. Volt ebben a csücsökben valami öreguras, valami türelmes, valami elhagyott. Bárhol laktak is, mindig nagy kert volt a házuk körül; nagyapám kora hajnalban megállt egy-egy virágbimbó előtt, s nézte. Nem locsolta, nem simogatta. csak nézte. Derekból kicsit meghajolt, néha ütemesen hajlongott.

Nem voltak heves mozdulatai. Megütni egyszer ütött meg. Reggel volt, lehúztam a tejnek a bórét, ahogy a köcsögből kiöntötték. - Te nem iszod meg a tejnek a fölét! - kiáltotta nagyapám. - Te válogatsz, mikor mások éheznek! - És pofon vágott. Lapáttenyere volt, ujjainak nyoma három napig vöröslött a bőrömön. Nagyapám három napra bezárkózott a szobájába.

- Mit állsz ott, mint Lót felesége! - mondta halkán, mikor előjött. - Fordulj előre kislányom.

Széles vállú erős ember volt. Ha nem a szótárral vagy a tanítványaival foglalkozott, vagy ha éppen nem a templomban foglalatoskodott - akárhányan voltak odabenn, kizengett hangja -, köveket faragott néha, sírkövet, és bele betűket: lassú, kimunkált betűket. Fekete festékkel kente be őket, aranyat nem használt soha. Amikor megkérdezték, miért nem, csak visszanézett a kérdezőre: - Minek!

Nézeteltérése egyszer volt életében. Egy jómódú, idősebb úr lánya, akit a faluban széleskörűen ismertek, elcsavarta apám fejét, olyan nyira, hogy fiatal apám elhatározta, feleségül kéri. Apám akkor még nem ismerte édesanyámat. Tetszett neki a lány, és semmisen zavarta ábrándjait. Nagyapám a házasságra nemet mondott, és fölkereste a jómódú idősebb urat. - Az én fiam nem vesz el laza erkölcsű lányt - mondta. Ezzel alighanem évtizedekre elvágtá magát: a jómódú idősebb úr a hivatali felettese volt.

A család állandóan költözött valahová. Battonyáról, Szeghalomra, Szeghalomról Szarvasra, Szarvasról Orosházára. A széles dunántúli családból egymagában az Alföldre szakadt nagyapám mindenütt megtalálta a tomácot, ahol írhatta a szótárt. Kétszáz évre visszamenően leírta családfáját is, jól olvasható betűkkel, aztán azt is elvitte a fiókba. - Élhetetlen - mondták a családban. S amikor lassan és kimunkáltan írtam a leckémet, megfogtam és elengedtem egy lepkét, vagy fölnéztem a magasba, valahová, szüleim rémülten összesűgtak: - A gyerek a nagyapjára hasonlít.

Isten tudja, hogy valójában kik az élhetetlenek.

Hogy az egyetlen fia meghalt a háborúban (eufémizmus: éhen halt egy büntetészárkában, egy nappal a felszabadító amerikai hadsereg bevonulása előtt), nagyapám kis időre félretette a szótárt. Szabad idejében a Szentírást olvasta: - Abban minden benne van - mondta. Első infarktusa után a pámája alatt Agata Christie-kötetet találtak. Nagyapám elpirult. Paplanján szétnyitva feküdt a Szentírás.

Felesége, hajdani szépasszony, az én időmre már apró szénszeművé, gúnyszavait szalmakazalból kapkodóvá öregedett nagyanyám, tizenkét évvel élte túl a fiát. 1957-ben, azon a délelőttön temették, amikor én, a távol lévő unoka, megkaptam a diplomámat.

Nagyapám egyetlen lányával Pesterzsébetre költözött; irtózott a nagyvárostól. Valahányszor meglátogattam, a papírjai vagy a virágai fölé hajolt. Ha megkérdeztem, mit ír, csak annyit mondott: - A szótárt. - Egyre szűkszávúbb lett. Ha a kapuból visszaintettem, az eget nézte: - Meg ne ázzál lányom. - A zsebébe visszagyűrt zsebkendő világitott az ágyások között, mint egy fehér macskafej.

A házban nagyapámat nem lehetett egyedül hagyni. Jött egy házaló, vagy valami koldus, ruhát kért, és nagyapám nem a használt és foltosított könnyű holmit vitte ki a kertkapuhoz, hanem az előző nap vásárolt, vadonatúj inget. Az eset többször megisméltődött, egymást bökdösték a körmök dologtalanjai, amikor nagyapám végigment az erzsébeti főutcán, hogy a heti lottószelvényét földadja. Egy ilyen alkalommal, ahogy nagyapám a posta fölé tartott - mindig előredőlő felsőtesttel, sietős, nagy léptekkel gyúrta maga alá az utcákat -, egy biciklista hirtelen nekilódult a járdának, feldöntötte nagyapámat. Nagyapám homlokkal neki esett a járdaszegélynek, vagy valami éles kősaroknak, fölrepedt a homloka s két helyütt a koponyája. A fiatal ember rémülten leugrott a bicikliről, jöttek a mentők, jött a rendőrség, nagyapám fején nagy, puha sebkötéssel került haza, olyannal, amilyet ő rakhatott a nyögő hadifoglyokra, negyvenegynéhány évvel azelőtt. A bíróság nagyapámat szembesítették a reszkető biciklistával, akit nyilvánvalóan el akartak ítélni. - De hiszen nem akarattal tette - mondta meglepetten nagyapám. A következő vasárnapon a fiatal ember megjelent nagyapámnál, a tomácón, egy csokor rózsával.

Ez nem sokkal nagyapám harmadik infarktusa előtt történt. Vagyis nem sokkal halála előtt. Az orvos tudta, mi következik, és szólt a maradék családnak: értesítsenek. Nagyapám a kórházi ágyról az ajtót nézte. - Sámson haját is akkor vágta le Delilla, amikor Sámson egy pillanatra nem figyelte. - Ezt kellett volna mondania. Nem ezt mondta. Hanem azt: Jön az unokám. - És nézte az ajtót.

Elkéstem.

A szótárt, amelyen negyven évig dolgozott, odaveszett; hihetőleg eltűzelve. Rám a Burján-féle latin-magyar szótárt hagyta, s beszédeit. Nemrég jutottam hozzájuk, és egyebek közt ezt találtam az egyikben:

„Mindenható Isten, Mennyei szent Atyánk! Bánatos szívvel közeledünk kegyes színed elé, hogy a múlt hónap 23-án kezdődött forradalmi szabadságharcunkban hősi halált szenvedett testvéreink lelki üdvéért Hozzád fohászjunk. Áldd meg, Istenünk, az újonnan, ideiglenesen megalakult, demokratikus, teljes vallásszabadságot hirdető magyar köztársaságot, ideiglenes kormányának tagjait és az ország minden vezetőjét, hogy Tőled nyert világgossággal, az igazságosság, a szabadság és a béke útján vezethessék az országot, a lakosságnak üdvére, a Te neved dicsőségére. Áldd meg, Istenünk, Magyarország minden lakosát, hogy hassa át a lelkeket a Te szellemed, hogy szűnjék meg a gyűlölködés, a févelgyés. Add, hogy a szeretet, a jóság, az emberiség és a megértés uralkodjék a magyar nép lelkében. Hallgasd meg Istenünk, imádságunkat, hogy magasztaljuk és áldjuk a Te szent nevedet, örökön, örökké. Ámen. 1956. november 3-án.”

Nagyapám soha többé nem tartott politikai beszédet. Nem ismerem embert, aki ennyire tudta volna, mi az, ha a földi léthez kötött dolgok hirtelen értelmüket veszítik.

Akinek a fia meghal, minek kell annak szótárt kiadnia! Az írás szép, de a kinyomtatott, vászonkötéses szótár is csak tárgy, akár a vadonatúj ing, vagy a zsebkendő. Megmenteni egy lefagyott lábat Szibériában, egyistenhitre téríteni a pogányokat, nézni az ajtót: „Jön az unokám” - ezek, ezek a léten túlra vezető pillanatok.

Azért, ha öregember kezében nagy, fehér zsebkendőt látsz, mindig tudd, hogy jelzés, odaátról.

S ezentúl, bármi történik, így képzelj el egy főrabbit.

GERGELY ÁGNES

(Részlet az „Absztrakt tehén” c. 1995-ben megjelent könyvéből.)

Könyvjelző

A Gyomaendrödi
Könyvtárba
érkezett...

SZÁZ REJTÉLY A MAGYAR IRODALOMBÓL

Főszerkesztő: Halmos Ferenc
GESTA Könyvkiadó 1966. 207 p.

A kötet fotóit Gál Csaba, Német Ferenc, Szalay Zoltán készítették, illetve az MTI fotótára, valamint a Petőfi Irodalmi Múzeum bocsátotta a kiadó rendelkezésére.

A táblaborító Boros Zoltán és Szikszai Gábor munkája.

A képeket válogatta Kovács Ida.

Készítette a Kaposvári Nyomda Kft.

E szokatlanul részletes adatközlés - a mű készítőinek felsorolása - a recenzius adta több kérdőjeles cím és a mű valódi címe után lehet szokatlan; ám mindenképpen helyénvaló. Tisztelgés a könyv, mint műalkotás létrehozóinak; azoknak, akik a formát, az örömmel kézbevehető könyvet ilyen szépre formálták...

Ismétlem: szép, csodálatosan szép kötetet vehet kézbe az érdeklődő olvasó; ha éppen a magyar irodalomról összegyűjtött „rejtélyekre” kíváncsi. Összegyűjtve, amint a kötet cím ígéri: 100 rejtélyt találhat itt. Százat...Egy-egy íróról többet is.

Mielőtt a tartalomról ejtenék szót; maradjunk még a formánál... Lenyűgözően csodálatos képek sora színesíti, emeli meg a nyomtatott betűk tényközlő, vagy vélt-tényközlő szövegének üzenetét. A könyvborítón látható Anonymus-szobor-képmástól az utolsó lapon feltűnő közelmúltunkig vezető fényképekig. - Korai századtól - napjainkig... S kicsoda képek! Eredeti festményekről készült színes reprodukciók; költő napjainkról, lakhelyeikről, végleg eltűnt kastélyokról, csatajelenetekről, emléktárgyakról, kéziratokról, eredeti fényképekről. Mindezekkel felidézve - képekben - képekkel is - történelmünk letűnt századaiból kiemelkedő személyiségeket; életük helyszíneit stb. stb. - mint említettem már - egészen közelmúltunkig.

Aki csupán a rendkívüli szép forma, megjelenítése okán veszi kézbe a kötetet, s végiglapozva gyönyörködik, okul, tanul, akár egy képeskönyvből, az is valamit már megsejthet írónk, költőink életéből...

S azok a bizonyos rejtélyek...Milyenek is azok a rejtélyek!

„De gustibus non est disputandum” - így mondja a latin szólás, vagyis: az ízlések különbözök, azaz az ízlésekről nem kell vitatkozni. Ami nem tesz mást, minthogy nehezen megítélhető a „tetszik”, „nem tetszik” igaza, vagy hamissága, a „szabad tenni és „nem szabad tenni” pontos határa, mindenki számára elfogadható érvényessége...

Ám, ha valaki ír valamiről - akár egy műről, mint én most - nem hallgathatja el saját „ízlés”-ét, véleményét, akkor sem, ha esetleg sokakéval ellenkezik... Nos, én nem szeretem, elutasítom ezt a műfajt, amely nyilvánvalóan a „piac” igénye kiszolgálójaként „csokorba” gyűjtve közöl jelesekről titkokat (ahogy a cím mondja „rejtélyek”-et, intimitásokat, olyanokat is, amelyek nem az alkotásaik jobb megérté-

sét segítik, hanem - sok esetben - emberi gyengeségeinket leplezik le... Bevallom, elismerem, nem csupán a „piac-igénye”, talán a remélhetőleg kiteljesedő „demokráciáé” is, hogy megtudjuk azt, ami megtudható nagyokról, kicsinyekről; ha éppen az nem legszűkebb személyes életünk tisztelendő titka... Nem is az ellen ágálok, hogy írókról, művészekről ne legyen megtudható, az a - korában talán még rejtőzködő - titok, amit a gondos kutatás feltárt... Legyen. Hozzátartozik életünk-höz. Ám, hangsúlyozandó: életművükhöz tartozik mindaz a körülmény is, ami műveik születésének, megvalósulásának körülményeit, olykor nagyon is elhanyagolható mellékes részét alkotja. Okfejtésem azt célozza, hogy hangsúlyozzam; az alkotók műveikkel gazdagítják a világról, környezetünkről és az emberi-természet sokféleségéről való ismereteinket; letűnt korok viszonyainak utolérhetetlen ábrázolásával stb. stb. Félrevezető, s hamis képet formálhatunk róluk akkor, ha műveik helyett „szepők” sokaságát kapjuk összegyűjtve... (Milyen felemelő lett volna, ha ez a díszes-kiállítású szép kötet - akár ilyen hosszú időt átölelve is - vagyis Anonymustól-napjainkig - ugyanezen képekkel, festmények reprodukcióival, helyszínek, csodás épületek sorakoztatásával - az alkotók egy-egy rövidebb elbeszélését, vagy nagyobb művük részletét, egy-egy költeményét csokorba gyűjtve tárta volna az olvasó elé.)

„Az igazad mondd, ne csak a valódit” visszhangzik bennem József Attila felejthetetlen sora...Nos, hangsúlyozom, az alkotók igaza műveikben van, s nem szepőkben...

Mikszáth Kálmán, a Jó palócok, a Különös házasság, Noszthy fiú este Tóth Marival stb. halhatatlan művek írója „bértolnok” is volt, mert rávitte a pénztelenség (126-127. old.) Remélem, ez a közlés azért nem csökkenti műveit szerető olvasói számát... Ám már Csáth Géza „A gyilkos gyilkosa” címmei bemutatása, - noha széles körben ismert morfinista volt - (144-145. old.) gyanítom, előítélettel telíti, telítheti azokat, akik műveivel még nem ismerkedtek meg, noha elbeszélései, novellái valódi szépirodalmi értékeink közül valók.

Nem kívánok további példákat hozni arról, ami nagyon nem tetszett, s arról, ami túlságosan nem zavart. Aki kézbe veszi a kötetet, majd ítél önmaga...

38 szerző munkálkodott azon, hogy (a főszerkesztő elgondolása szerint!) a kötet cikkei, tanulmányai megszülessenek. Egy-egy szerző több témát is vállalt. Egyikőjük, másikuk más-más karakterű. S karakterüknek megfelelően; a kutatásuk-tárgya szerinti témáról is eltérően írtak.

Volt, aki a „rejtély” témáját (legalábbis az én ízlésem szerint) „durván” ragadta meg, volt, aki „finoman”, vagy „elegánsan”, ízlést nem sértve tárta fel a - a főszerkesztő témájából - kívánt rejtélyt, titkot.

Akikkel egyetértetek, s akikkel nem, megnevezni nem kívánom (nem is kíváncsiak bizonyára az én véleményemre). Ám éppen, mert nagyon finom, s durvább „rejtély”-megoldásokkal is találkoztam a kötet olvasása folyamán az ambivalencia (két ellentétes érzélem) ura...

Bizonyos, hogy a „kritikusan” mérlegelő olvasó sok-sok olyan kultúrtörténeti, irodalmi ismeretet nyer e szép kötetből, amire máshol nem találna. - Sok riasztó ismeretet is... Remélem a „riasztó” sem riasztja annyira, - ha irodalomszerető - hogy a művekre is kíváncsivá ne váljon... Ha egy „szepő” a szepősített alkotó művének olvasására ösztönzi olvasóját, nem várt eredmény.

„Teszteltem” is a kötetet. Egy nagyon fiatal olvasója az Ó magyar Mária siralomról olvasván (10-11. old.) mondta: Erősen gondolkodásra készítő, nagyon szép nyelvezetű írás”.

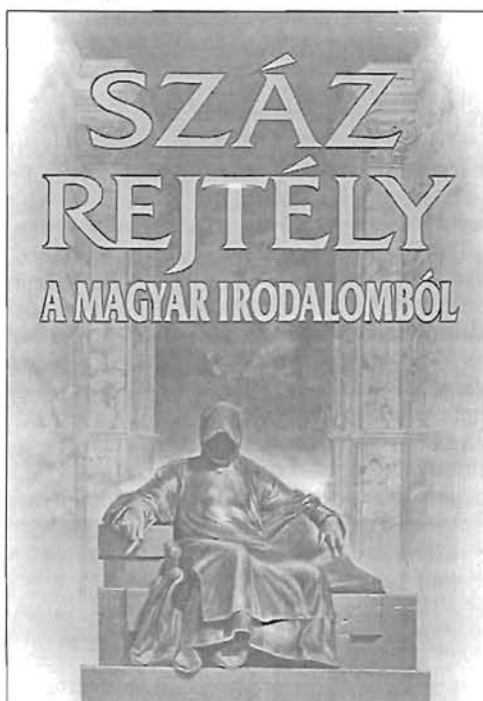
Egy másik, szintén hölgyismerősöm (egy apró cikk-kereskedés csinos tulajdonosnője) A

Galeotti-Marzio-ról szóló írást olvasván (14-15. old.) jegyezte meg: „Ha a szepőket áttennék ebbe a világba, történésen senki nem csodálkozna, úgy tűnik, még a történelem is megismétlődhetik, néha...” Nos; figyelj; olvasó: „áthallásokat” is kaphatsz a jelenünkre...

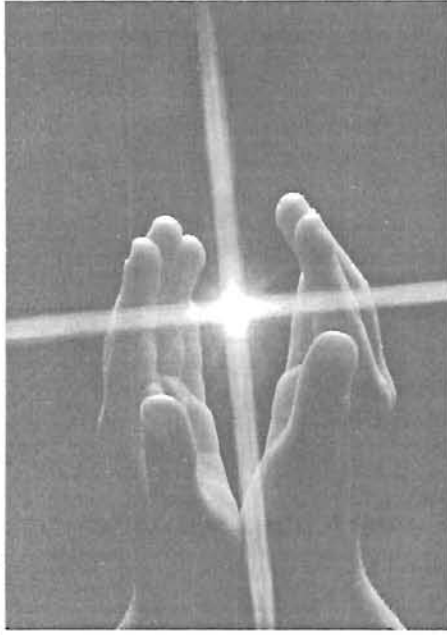
„Faludy György pokolbeli víg napjai” címszó; „A recski töltőtoll” alcímű cikkét olvasván ezt jegyezte fel: „Faludy Gyuri bácsi az egyik legkedvesebb költőm. Állatemberek voltak, vannak, lesznek. (sajnos)

Nos nem mindennapi kötet az, amit most a hazai könyvtár kölcsönzése kínál....

M Kondor Viktória

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Az olvasók tájékoztatására közöljük, hogy csak azokról az elhunytakról adhatunk híradást, akiknek hozzátartozói a közzétételhez hozzájárulnak.

ÖZV. CSATH ENDRÉNÉ KOVÁCS ILONA, aki a Mirhóhádi út 13. sz. alatt lakott, október 9-én, 79 éves korában hosszas betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése október 13-án volt. Gyászolják: gyermekei és családjuk, rokonai és ismerősei

DÓGI ELEMÉRNÉ RAFAEL RÓZA, aki a Dankó utca 3. számban lakott, október 5-én 54 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése október 7-én volt. Gyászolják: férje, gyermekei és azok családja, testvérei, a rokonság és az ismerősök.

HORNOK MÁTYÁSNE FORGÁCS MARGIT, aki a Dobi István út 7. sz. alatt élt, október 11-én 85 éves korában (és mégis váratlanul) lelkét az Úr befogadta. Temetése október 15-én volt. Gyászolják: gyermekei és családjuk, a rokonság és az ismerősök.

HOMOKI JÓZSEFNÉ TARZALI ERZSÉBET 81 éves korában szeptember 21-én Isten akaratában megnyugodva lelkét az Úrnak ajánlotta. Temetése október 1-én volt az Óbudai temetőben a r.k. egyház szertartása szerint. Gyászolják mély fájdalommal: Férje, fia, menyee, unokái, dédunokái, keresztlánya a rokonság és az ismerősök. A család köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik elkísérték utolsó útjára, és azoknak is, akik részvétnyilvánításukkal osztoztak fájdalmukban.

ÖZV. KOVÁCS ISTVÁNNÉ KATONA MÁRIA, aki a Szabadság u. 27-ben élt, október 1-én 86 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Temetése október 6-án volt. Gyászolják: Fia, unokái és azok családjai, és a rokonság.

KULIK IMRE, aki a Polányi u. 46-ban lakott, október 8-án 75 éves korában hosszú szenvedés után megtért Teremtőjéhez. Temetése október 11-én volt. Gyászolják: felesége, gyermekei és családjuk, testvére és felesége, a rokonság és az ismerősök.

MAJOROS LAJOS, aki a Sugár út 114-ben élt, október 1-én 74 éves korában váratlanul bevégezte földi pályáját. Temetése október 6-án volt. Gyászolják: Felesége, gyermekei és a rokonság.

RÓZSA ISTVÁNNÉ KOVÁCS PIROSKA, aki a Mátyás kir. út 18-ban élt, szeptember 27-én hosszas betegség után 78 éves korában az Örökkévalóság honába költözött. Temetése október 5-én volt. Gyászolják: férje, lánya, unokája, a rokonság és az ismerősök.

ÖZV. SZILÁGYI LAJOSNÉ ÁGOSTON ERZSÉBET, aki a Bocskai u. 53. sz. alatt lakott október 16-án 85 éves korában rövid szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése október 22-én volt. Gyászolják: gyermekei és családjuk, a rokonság és az ismerősök.

TÍMÁR GYULÁNÉ PAPP KATALIN, aki az Apponyi út 18.sz. alatt élt, október 16-án rövid szenvedés után 97 éves korában, Isten akaratában megnyugodva az Örökkévalóságba költözött. Temetése október 19-én Hunyán volt. Gyászolják: nevelt lánya és az ő családja, a rokonok és az ismerősök.

TÍMÁR VINCE, aki a Juhász Gyula u. 6. sz.-ban lakott október 13-án 74 éves korában hosszas betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése október 19-én volt. Gyászolják: felesége, gyermekei, unokái, a rokonság és az ismerősök.

VARGA JÁNOSNÉ HEGEDÜS MÁRIA, aki a Selyem út 14-ben élt szeptember 23-án 87 éves korában hosszas betegség után testét a föld, lelkét az Ég befogadta. Temetése szeptember 27-én volt. Gyászolják: lánya és családja, testvérei és családjuk, a rokonság és az ismerősök.

**Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök világosság
ragyogjon felettük!**

CIPŐTALPBÉLÉST SZONDÁTÓL

Rózsahegy u. 11.
Telefon: (66) 284-301

GYERMEKCIPIŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Telefon: 06 60 485-788
Tel., Fax: 06-66-285-863

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

A KERTBARÁT KÖR ÜZENI...

A SZŐLŐ ÜLTETÉSE

A szőlőt hosszú időre (több évtizedre) telepítjük. Ezért ültetése gondos odafigyelést, szakszerű munkát igényel. Köztudott, hogy a szőlő napfény és melegigényes! Annak érdekében, hogy mielőbb (4-5 év) teremjen, **gyökeres oltványt ültessünk**. A gyökeres oltvány erőteljesebben növekszik, fejlődik. Különösen vonatkozik ez a kötött talajokra. A szőlő gyökere igen érzékeny, kemény, lazítatlan talajban nehezen indul meg a gyökér növekedése, valamint a tápanyag felvétele.

Környékünkön a szőlő gyökérzete 1 métertől 2,5 méter mélységig hatol le, oldalirányban pedig 3-4 méter távolságig. Homokos talajon ez természetesen sokkal több.

A gyökér növekedése függ:

- a talaj tömörségétől,
- víz és levegő tartalomtól,
- hőmérséklettől,
- tápanyag ellátottságtól.

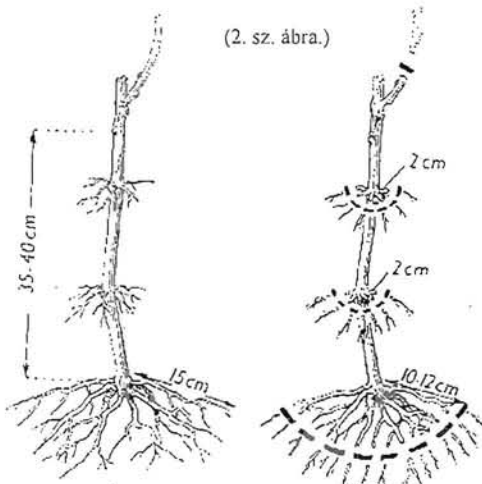
Mikor ültessük el a megvásárolt gyökeres szőlőoltványt?

Itt megint a talajviszony határozza meg az időpontot. Megítélsem szerint **április hónap a legalkalmasabb**. A megvásárolt gyökeres oltványt úgy helyezük el homokban, mint ahogyan a gyümölcsfa lerakatban láttuk. Ültetés előtt célszerű az oltványokat 1-2 napig vízben áztatni (az oltvány kétharmad része kerüljön a vízbe).

A kötött talajban készítsük elő az ültető gödröt, melynek mélysége 60 cm, szélessége 1X1 méter legyen. Megéri a fáradságot, ha ültetés előtt 1-2 hónappal 60-70 cm-re megforgatjuk a földet. Az ilyen laza talajban a gyökér gyorsan növekszik, terebélyesedik. Szoktak még hosszú árkot is ásni, és abba ültetik az oltványt.

Homokban ültetőfűróval végzik (lyukfúrás) e munkafolyamatot. Az oltvány gyökereit a gödörbe helyezés előtt vágjuk vissza.

(2. sz. ábra.)

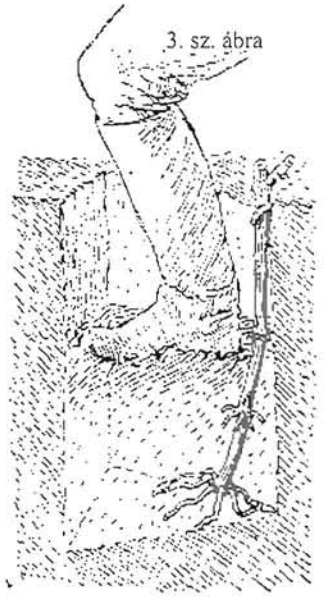

Ezután helyezzük a gödörbe, majd a talpgyökereket minden irányban igazítsuk el. Fokozatosan laza talajt, esetleg homokot, valamint istállótrágyát szórjunk bele kb. 25 cm vastagon, és ezt alaposan tapossuk meg, hogy a gyökérzethez tömörítsük a talajt. Ezt követően öntsünk rá 4-5 liter vizet, majd folytassuk az árok betemetését. (3. sz. ábra)

Az oltvány gödörbehelyezésekor ügyeljünk arra, hogy a szemes rész 2-3 cm-re kiemelkedjen, majd ismét öntözzük be. A kinaradt szemes részt 2-3 rügyre vágjuk vissza, melyet laza földdel, homokkal fedjünk be (felcsirkézzük). Erdemes a kis földhalmot faágakkal, vesszővel körül szurkálni, hogy megvédjük a verebek, macskák romboló munkájától. A kis földkupac megvédi a gyenge rügyet, majd a hajtást a tűző naptól. Itt szeretném felhívni a szőlőtermesztők figyelmét, hogy a rügyező szőlő és a rügyből kifakadó hajtáskezdemény rendkívül érzékeny, (biztos vagyok benne, hogy sokan tapasztalták ezt), kis nyomástól, ütődéstől leválik. Azt szoktam mondani, hogy úgy kell bánni vele, mint a hímes tojással.

Ha mindezeket, amit itt leírtam, betartják, sok örömük lesz a kultúrnövény ápolása, majd a termés betakarítása után.

*** **

Szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy ha idei boruk letisztult, azonnal fejtsék le, mert a lebomló anyagok, elhalt élesztőgombák, szőlőhéj, mag, talajszemcsék rontják a bor minőségét (seprő)

Helytelen, amit a Népszava október 8-iki Magazin mellékletében olvastam, miszerint karácsony táján fejtsük le a borunkat. Elavult módszer ez, ahogyan régen mondták „ágyán” kell, hogy érjen a bor. A seprőben lévő anyagok bomlásnak indulnak. A borban történő kémiai változást gátolja az üledék.

HUNYA ALAJOS

SZEPTEMBER 24-TŐL OKTÓBER 20-IG GYOMA BELTÉRÜLETÉN 35,7 MM CSAPADÉK ESETT.

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Ajánlataim:

Rózsatövek, virághagymák, virágtalékok, műtrágyák

Kegyeleti mécsesek, gyertyák, virágcserepek
Kerámia kaspók, savanyító edények, zománcos edények

Borászati kellékek, gumicsizmák, esőköpenyek, védőkesztyűk

Üstök, üstházak, műanyag kukák

VAPOREX C+M fűszárító adalék

Energiser elemek ajándék csomaggal
Ruhaszárító állványok, vasalók, vasalódeszkák
Energiatakarékos vasalódeszka-huzatok

több méretben!

Többfajta kávéfőző

Kisállat eledel

A felsoroltakon kívül még sokféle áruval várom vásárlóimat!